

ΚΥΠΡΙΑΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ (Κ.Ο.Α.Π.)
CYPRUS AGRICULTURAL PAYMENTS ORGANISATION (C.A.P.O.)

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΑΙΤΗΤΩΝ

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΠΣΑ 2

«Επενδύσεις σε υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία – σε εξοπλισμό επεξεργασίας και υποδομές οινοποιίας – σε δομές και εργαλεία οινικής εμπορίας»

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
ΚΟΙΝΗΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
2023 - 2027

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2023

ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΚΟΑ – ΜΟΝΑΔΑ ΚΟΙΝΩΝ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΝ ΑΓΟΡΑΣ
ΑΝΑΔΟΧΟΣ ΚΟΑΠ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ, ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή / Νομική βάση.....	3
2. Σκοπός	4
3. Χρηματοδότηση	4
4. Δικαιούχοι	4
5. Περιοχές εφαρμογής	5
6. Περίοδος εφαρμογής.....	5
7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις	5
8. Φορείς Υλοποίησης.....	6
9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης της Παρέμβασης	7
10. Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Επιλεξιμότητας	8
11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης	9
12. Επιλέξιμες δαπάνες	10
13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες.....	15
14. Διευκρινίσεις	15
15. Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής	20
16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων και Κριτήρια Προτεραιότητας.....	20
17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης.....	24
18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής	24
19. Καταβολή της ενίσχυσης.....	27
20. Ποινές / Κυρώσεις	28
21. Αλλαγές σε Δράσεις των Δικαιούχων (Ήσσονος και Μείζονος Σημασίας)	29
22. Πρόδηλα σφάλματα	31
23. Παρατυπίες και Απάτη.....	31
24. Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα	32
25. Δημοσιοποίηση των στοιχείων των δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy).....	32
26. Ενστάσεις.....	33
27. Οδηγός Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας	34
28. Ηλεκτρονική Ενημέρωση	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ.....	35
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ - ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ	41
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ.....	46
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	50

1. Εισαγωγή / Νομική βάση

Η έκδοση του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής-Ενημέρωσης Αιτητών γίνεται με βάση τον περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμο του 2020 214(I) και έχει σκοπό την ενημέρωση των αιτητών για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που θα πρέπει να ακολουθήσουν για τη συμμετοχή τους στην Παρέμβαση στήριξης ΕΠΣΑ 2 - «Επενδύσεις σε Υλικά και Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία - σε Εξοπλισμό Επεξεργασίας και Υποδομές Οινοποιίας - σε Δομές και Εργαλεία Οινικής Εμπορίας».

Η εφαρμογή της Παρέμβασης διέπεται από:

- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2^{ης} Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013».
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2^{ης} Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013».
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2021/2117 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ης Δεκεμβρίου 2021 «σχετικά με την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων, (ΕΕ) αριθ. 1151/2012 για τα συστήματα ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων, (ΕΕ) αριθ. 251/2014 για τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αρωματισμένων αμπελοοινικών προϊόντων και (ΕΕ) αριθ. 228/2013 για τον καθορισμό ειδικών μέτρων για τη γεωργία στις εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης».
- Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 «για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου στο εξής καλούμενος Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1308/2013».
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2022/1475 της Επιτροπής της 6ης Σεπτεμβρίου 2022 «για τον καθορισμό λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά την αξιολόγηση των στρατηγικών σχεδίων για την ΚΓΠ και την παροχή πληροφοριών για σκοπούς παρακολούθησης και αξιολόγησης».
- Στρατηγικό Σχέδιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027 της Κυπριακής Δημοκρατίας
- Ο Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμος του 2020 (Ν. 214(I)/2020)

Σημειώνεται ότι όλα τα πιο πάνω ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους καθώς και τυχόν κανονισμοί που εκδίδονται για τη συμπλήρωση ή και την εφαρμογή τους.

2. Σκοπός

Σύμφωνα με το άρθρο 58(1)(β) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 για τα Στρατηγικά Σχέδια της ΚΑΠ, οι δράσεις και οι υποκείμενες ενέργειες για τις οποίες εφαρμόζεται η στήριξη συνίστανται στην παροχή στήριξης για υλικές ή άυλες επενδύσεις σε εγκαταστάσεις μεταποίησης και σε υποδομές οινοποίησης, καθώς και σε δομές και εργαλεία οινικής εμπορίας των αμπελοοινικών προϊόντων που αναφέρονται στο παράρτημα VII μέρος II του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 (Παράρτημα I).

Σύμφωνα με την πιο πάνω αναφερόμενη νομική βάση, οι εν λόγω επενδύσεις αποσκοπούν στη βελτίωση της συνολικής απόδοσης της επιχείρησης και στην προσαρμογή της στις απαιτήσεις της αγοράς, καθώς και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας της.

Ανάμεσα στους στόχους της Παρέμβασης συγκαταλέγεται και η βελτίωση της εξοικονόμησης ενέργειας, της συνολικής ενεργειακής απόδοσης και των βιώσιμων διεργασιών.

3. Χρηματοδότηση

Η Παρέμβαση χρηματοδοτείται 100% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και περιλαμβάνεται στο Στρατηγικό Σχέδιο της ΚΑΠ 2023-2027. **Για την παρούσα προκήρυξη της Παρέμβασης κατανέμεται ποσό ύψους περίπου €3.014.000**

Η Διαχειριστική Αρχή δύναται να τροποποιεί και να προσαρμόζει αναλόγως τη διαθέσιμη Ενωσιακή ενίσχυση για Παρεμβάσεις στον αμπελοοινικό τομέα σύμφωνα με το άρθρο 101(3)(γ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115 για τα Στρατηγικά Σχέδια της ΚΑΠ 2023-2027.

4. Δικαιούχοι

Δικαιούχοι της Παρέμβασης είναι υφιστάμενες και νέες οινοποιητικές επιχειρήσεις που παράγουν ή διαθέτουν στο εμπόριο τα προϊόντα που αναφέρονται στο μέρος II του παραρτήματος VII του Κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013, οργανώσεις παραγωγών, ενώσεις δύο ή περισσότερων παραγωγών ή διεπαγγελματικές οργανώσεις.

Δεν είναι δικαιούχοι, οι οινοποιητικές επιχειρήσεις (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) που ασχολούνται αποκλειστικά με τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (οινέμποροι) και οι οποίες δεν κατέχουν οινοποιεία / οξοποιεία ξυδιού από οίνο ή δεν έχουν τεκμηριωμένη σύνδεση με αυτά.

Στην περίπτωση που οι οινέμποροι δεν κατέχουν οινοποιεία / οξοποιεία ξυδιού από οίνο, η σύνδεση τους με αυτά μπορεί να τεκμηριωθεί ως ακολούθως:

(α) ο οινέμπορος να ελέγχεται από οινοποιεία / οξοποιεία ξυδιού από οίνο (νομικά πρόσωπα), τα οποία κατέχουν από μόνα τους ή από κοινού πέραν του 50% του μετοχικού κεφαλαίου του εν λόγω οινεμπόρου.

(β) ο οινέμπορος να ελέγχεται από νομικά και/ή φυσικά πρόσωπα, τα οποία μετέχουν στο κεφάλαιο οινοποιείων / οξοποιείων ξυδιού από οίνο με ποσοστό τουλάχιστον 50%.

Σύμφωνα με το άρθρο 59(2) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2115, οι δικαιούχοι της Παρέμβασης διαχωρίζονται στις πιο κάτω κατηγορίες για τις οποίες διαφοροποιείται το ποσοστό επιδότησης:

- **Κατηγορία Δικαιούχων «Α»:** Πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που ανήκουν στην κατηγορία των ΜΜΕ όπως αυτές ορίζονται στη Σύσταση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων με αριθμό 2003/361/ΕΚ της 6^{ης} Μαΐου 2003 (Παράρτημα II).
- **Κατηγορία Δικαιούχων «Β»:** Επιχειρήσεις οι οποίες δεν καλύπτονται από το άρθρο 2(1) της εν λόγω Σύστασης, οι οποίες απασχολούν λιγότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μικρότερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.
- **Κατηγορία Δικαιούχων «Γ»:** Επιχειρήσεις οι οποίες απασχολούν περισσότερους από 750 υπαλλήλους ή έχουν ετήσιο κύκλο εργασιών μεγαλύτερο των 200 εκατομμυρίων ευρώ.

5. Περιοχές εφαρμογής

Η υλοποίηση των επενδύσεων πρέπει να γίνει στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας στην οποία ασκείται αποτελεσματικός έλεγχος από το Κράτος.

6. Περίοδος εφαρμογής

Η εφαρμογή της παρούσας προκήρυξης θα καλύπτει την οικονομική περίοδο 16/10/2023 - 15/10/2026 ανάλογα με την ολοκλήρωση των επιλέξιμων δράσεων. Η πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων συμμετοχής θα γίνει για περίοδο που θα ανακοινωθεί.

7. Επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις

- (i) Η κατασκευή, η απόκτηση ή η βελτίωση της ακίνητης περιουσίας (όπως φαίνεται στην παράγραφο 12.1).
- (ii) Η αγορά καινούργιων μηχανημάτων/εξοπλισμού, επίπλωσης, λογισμικού κ.α. όπως φαίνονται στην παράγραφο 12.2, με ανώτατο όριο την αγοραστική αξία του περιουσιακού στοιχείου.
- (iii) Τα γενικά έξοδα που συνδέονται με τις επιλέξιμες δαπάνες όπως αυτές αναλύονται στις παρ. 12.1 – 12.2 και οι οποίες υλοποιούνται στα πλαίσια των δράσεων 7(i) και 7(ii) όπως αμοιβές αρχιτεκτόνων, μηχανικών και εμπειρογνομόνων και κόστος εκπόνησης μελετών, υπό την προϋπόθεση ότι αφορούν τα υπό αναφορά ενσώματα περιουσιακά στοιχεία και συνολικά δεν θα υπερβαίνουν το 12% της αξίας τους.

Σημειώνεται ότι, η αμοιβή συμβούλων για την ετοιμασία τεχνοοικονομικής μελέτης είναι επιλέξιμη δαπάνη υοουμένου ότι απαιτείται με βάση τις πρόνοιες της Παρέμβασης. Τονίζεται πως το κόστος ετοιμασίας του φακέλου της αίτησης συμμετοχής **δεν** είναι επιλέξιμη δαπάνη.

Άλλα έξοδα τα οποία συνδέονται με τη σύμβαση μίσθωσης, όπως το περιθώριο κέρδους του εκμισθωτή, τα έξοδα αναχρηματοδότησης τόκων, τα γενικά έξοδα και τα ασφάλιστρα δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

8. Φορείς Υλοποίησης

8.1 Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου

Το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος έχει οριστεί ως Διαχειριστική Αρχή του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ 2023-2027. Η Διαχειριστική Αρχή είναι αρμόδια για τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την εφαρμογή του Σχεδίου με αποδοτικό, αποτελεσματικό και ορθό τρόπο.

8.2 Αρμόδια Υπηρεσία Εφαρμογής της Παρέμβασης

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) δυνάμει της εξουσίας που του παρέχει ο Ν.214(Ι)/2020 έχει αναθέσει με σχετική συμφωνία αναδοχής την εφαρμογή της Παρέμβασης στο Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ). Αρμόδια Υπηρεσία για την υλοποίηση της Παρέμβασης έχει οριστεί η Υπηρεσία Βιομηχανίας & Τεχνολογίας του ΥΕΕΒ.

Συγκεκριμένα η Αρμόδια Υπηρεσία αναλαμβάνει:

- i. Την ενημέρωση και πληροφόρηση των ενδιαφερομένων αναφορικά με όλα τα θέματα που σχετίζονται με την Παρέμβαση.
- ii. Τη διανομή του αναγκαίου υλικού.
- iii. Την οργάνωση της απαραίτητης υποδομής και την ηλεκτρονική παραλαβή, ταξινόμηση και καταχώριση των αιτήσεων, τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής και των απαιτούμενων παραστατικών και την παροχή κάθε μέσου που απαιτείται για την πλήρη διοικητική υποστήριξη της Παρέμβασης.
- iv. Την αξιολόγηση και ένταξη των αιτήσεων στην Παρέμβαση αφού διαπιστώσει ότι πληρούν τις τυπικές πρόνοιες και προϋποθέσεις της Παρέμβασης.
- v. Τη διενέργεια επιτόπιων και διοικητικών ελέγχων.
- vi. Την ευθύνη των ενδιάμεσων πιστοποιήσεων και της πιστοποίησης ολοκλήρωσης των έργων.
- vii. Την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης και ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και την προώθηση των αιτημάτων πληρωμής προς τον ΚΟΑΠ.
- viii. Την παρακολούθηση των επιχορηγηθέντων επιχειρήσεων για μια πενταετία από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της χορηγίας.
- ix. Τον έλεγχο των εκθέσεων προόδου για την πληρωμή των επιχορηγήσεων
- x. Την τήρηση όλων των διαδικασιών που προβλέπονται στην Παρέμβαση
- xi. Την ετοιμασία και υποβολή στον Επίτροπο του Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών γραπτών εκθέσεων για την πρόοδο εφαρμογής της Παρέμβασης και για τους σχετικούς ελέγχους που διενεργήθηκαν.

8.3 Αρμόδια Αρχή Πληρωμών

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) έχει οριστεί ως Αρχή Πληρωμών για το Στρατηγικό Σχέδιο ΚΑΠ 2023-2027. Ο Οργανισμός Πληρωμών, είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών του Σχεδίου. Επιπρόσθετα εφαρμόζει και καταβάλλει

τις πληρωμές στους δικαιούχους για το σύνολο των Παρεμβάσεων της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, είτε απευθείας είτε μέσω ανάθεσης αρμοδιοτήτων σε άλλους φορείς.

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών δύναται να διενεργεί έλεγχο για την πιστή εφαρμογή της Παρέμβασης καθώς και συνεχή επίβλεψη του Αναδόχου για την ορθή εφαρμογή των εσωτερικών διαδικασιών που αναφέρονται στο Εγχειρίδιο Εφαρμογής- Διαδικασιών. Η τελική έγκριση, η καταβολή και η λογιστική καταχώρηση της πληρωμής γίνεται από τον ΚΟΑΠ.

8.4 Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης (EAB)

Οι αξιολογήσεις και βαθμολογήσεις των υποβαλλομένων αιτήσεων διενεργούνται από τριμελή Επιτροπή Λειτουργών του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας που θα ορίζεται για το σκοπό αυτό από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου. Εκπρόσωπος της Υπηρεσίας Βιομηχανίας & Τεχνολογίας θα προεδρεύει της Επιτροπής. Στην Επιτροπή θα μπορούν να παρευρίσκονται ως παρατηρητές και εκπρόσωποι του Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών.

Η Επιτροπή κατά τις συνεδρίες της έχει απαρτία όταν παρευρίσκονται και τα τρία μέλη της και το έργο της υποστηρίζεται με Λειτουργούς της Αρμόδιας Υπηρεσίας. Οι Λειτουργοί που απαρτίζουν την Επιτροπή και εγκρίνουν επενδύσεις στο πλαίσιο των αιτήσεων, είναι διαφορετικά άτομα από αυτά που διενεργούν τους διοικητικούς ελέγχους των αιτήσεων.

Ο εύλογος χαρακτήρας των δαπανών θα αξιολογείται από την εν λόγω Επιτροπή, η οποία διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν της.

9. Γενικό πλαίσιο υλοποίησης της Παρέμβασης

Τα στάδια υλοποίησης της Παρέμβασης είναι:

- ❖ Η δημόσια πρόσκληση για ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων για συμμετοχή στην Παρέμβαση. Η προκήρυξη της Παρέμβασης γίνεται σε συνεργασία του ΚΟΑΠ, του ΥΕΕΒ και της Διαχειριστικής Αρχής των Παρεμβάσεων στον αμπελοοινικό τομέα, η οποία ανακοινώνεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Σημειώνεται ότι η πρόσκληση θα παραμείνει ανοικτή για χρονική περίοδο που θα ανακοινωθεί.
- ❖ Η υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης από τους δυνητικούς Δικαιούχους στο σύστημα κατά την περίοδο υποβολής των αιτήσεων.
- ❖ Η εξέταση, αξιολόγηση και βαθμολόγηση των υποβαλλόμενων αιτήσεων σύμφωνα με τις πρόνοιες της Παρέμβασης.
- ❖ Οι αιτήσεις θα αξιολογούνται άμεσα, με βάση την ημερομηνία υποβολής τους. Αυτές που ικανοποιούν τα κριτήρια επιλεξιμότητας, τυγχάνουν περαιτέρω εξέτασης/ αξιολόγησης με βάση βαθμονομημένα κριτήρια προτεραιότητας. Μια αίτηση για να θεωρηθεί τελικώς επιτυχής και να τύχει ενίσχυσης μέχρι την εξάντληση του διαθέσιμου προϋπολογισμού, θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει τουλάχιστον το 40% των βαθμών στα κριτήρια προτεραιότητας που έχουν τεθεί.
- ❖ Η ένταξη των αιτήσεων που θα επιλεγούν στην Παρέμβαση, με επικύρωση των πρακτικών της Επιτροπής Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης των αιτήσεων από το Γενικό Διευθυντή του ΥΕΕΒ (ανά δέσμες), σύμφωνα και με το διαθέσιμο κονδύλι.

- ❖ Η ενημέρωση των αιτητών για έγκριση ή απόρριψη της αίτησής τους και η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης από όσους τελικά εντάχθηκαν στην Παρέμβαση ως Δικαιούχοι.
- ❖ Η υλοποίηση του έργου από τους Δικαιούχους, η υποβολή αιτημάτων καταβολής της ενίσχυσης και ο έλεγχος υλοποίησης των επενδύσεων.
- ❖ Η αποστολή των εγκριμένων αιτημάτων πληρωμής στον ΚΟΑΠ για τον τελικό έλεγχο τους, την καταβολή της ενίσχυσης και τη λογιστική καταχώρηση των χρηματοδοτικών πράξεων.

10. Προϋποθέσεις Συμμετοχής και Κριτήρια Επιλεξιμότητας

10.1 Προϋποθέσεις Συμμετοχής

10.1.1 Δικαίωμα συμμετοχής στην Παρέμβαση έχουν οι επιχειρήσεις που ορίζονται ως «Δικαιούχοι» στην παράγραφο 4 του παρόντος Εγχειριδίου.

10.1.2 Επιχείρηση που εγκρίθηκε για οποιαδήποτε επιχορήγηση από άλλο Σχέδιο Ενισχύσεων για τις ίδιες επενδύσεις **δεν** δικαιούται χορηγία από την παρούσα Παρέμβαση.

10.1.3 Αίτηση επιχείρησης που έχει οριστική καταδικαστική απόφαση δικαστηρίου για δόλο, απάτη ή/ και άλλο αδίκημα, που συντελέστηκε σε σχέση με οποιοδήποτε προηγούμενο Σχέδιο Χορηγιών ή απόφαση του ΚΟΑΠ για τον αποκλεισμό της για τρία (3) χρόνια από τη συμμετοχή της στην Παρέμβαση, θα απορρίπτεται χωρίς περαιτέρω εξέταση, εκτός και αν έχουν παρέλθει τρία (3) χρόνια από την ημερομηνία της εν λόγω καταδικαστικής απόφασης ή απόφασης του ΚΟΑΠ.

10.1.4 Σύμφωνα με το άρθρο 59(2)(β) του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115, **δεν θα επιτρέπεται η χορήγηση ενίσχυσης σε προβληματικές επιχειρήσεις** κατά την έννοια των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση μη χρηματοπιστωτικών προβληματικών επιχειρήσεων (2014/C 249/01), που θα ισχύουν και εφαρμόζονται με τις εκάστοτε τροποποιήσεις τους.

10.1.5 Η αίτηση θα πρέπει να υποβληθεί εντός της τεθείσας από την πρόσκληση προθεσμίας και στα τυποποιημένα έντυπα του ηλεκτρονικού συστήματος, όπως προβλέπεται στην πρόσκληση. Η αίτηση συμμετοχής θα πρέπει να είναι επαρκώς συμπληρωμένη, οι αιτούμενες δράσεις να είναι σαφώς καθορισμένες και να περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος το οποίο θα πρέπει να φαίνεται στον σχετικό αναλυτικό Πίνακα Δαπανών του ηλεκτρονικού συστήματος.

Μαζί με την αίτηση θα πρέπει να υποβάλλονται όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά / πιστοποιητικά / έγγραφα (π.χ. προσφορές, στοιχεία τεκμηρίωσης της χρηματοδότησης της επένδυσης κ.λ.π) που καθορίζονται στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών και όπου απαιτείται, τεchnοοικονομική μελέτη.

Η τεchnοοικονομική μελέτη είναι απαραίτητη για όλες τις προτάσεις που θα υποβάλλονται από **νέες επιχειρήσεις** και για προτάσεις που θα υποβάλλονται από **υφιστάμενες επιχειρήσεις των οποίων το συνολικό κόστος των αιτούμενων δαπανών είναι μεγαλύτερο ή ίσο €150.000** ή όταν το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο περιλαμβάνει

μετεγκατάσταση της μονάδας ή όταν μια επιχείρηση θα δραστηριοποιηθεί σε **νέο (επιλέξιμο) τομέα δραστηριοτήτων** που καλύπτεται από την Παρέμβαση.

10.1.6 Το **ελάχιστο ύψος της προτεινόμενης επένδυσης** (επιλέξιμες δαπάνες) ανά προκήρυξη της Παρέμβασης ορίζεται στις **€10.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Α, στις €20.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Β και στις €50.000 για την κατηγορία Δικαιούχων Γ.**

10.2 Κριτήρια Επιλεξιμότητας

Καθορίζονται τα ακόλουθα **υποχρεωτικά κριτήρια επιλεξιμότητας των αιτήσεων:**

- οι προτεινόμενες δράσεις και οι υποκείμενες ενέργειες τους είναι σαφώς καθορισμένες, περιγράφουν τις προτεινόμενες επενδύσεις και περιλαμβάνουν το εκτιμώμενο κόστος
- διαβεβαιώσεις ότι οι δαπάνες δεν υπερβαίνουν τις κανονικές τιμές της αγοράς
- εγγυήσεις ότι οι δικαιούχοι έχουν πρόσβαση σε επαρκείς τεχνικούς και χρηματοδοτικούς πόρους ώστε να διασφαλιστεί ότι η δράση υλοποιείται αποτελεσματικά και ότι η αιτούσα επιχείρηση δεν συνιστά προβληματική επιχείρηση.
- η συνεκτικότητα μεταξύ των προτεινόμενων δράσεων και των στόχων όπως αυτοί αναφέρονται στο άρθρο 57(α) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.2021/2115 για τα Στρατηγικά Σχέδια της ΚΑΠ.

Οι αιτήσεις για να είναι επιλέξιμες για περαιτέρω εξέταση/ βαθμολόγηση από την Αρμόδια Επιτροπή Αξιολόγησης, θα πρέπει να ικανοποιούν όλα τα πιο πάνω κριτήρια (η παρ. 16 είναι σχετική).

10.3 Άλλες Υποχρεώσεις των Δικαιούχων – Δημοσιότητα

10.3.1 Σε περίπτωση που η **συνολική δημόσια στήριξη υπερβαίνει τις €50.000**, ο δικαιούχος υποχρεούται όπως τοποθετήσει σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων του ανθεκτική πινακίδα διαστάσεων τουλάχιστον 100 εκ X 80 εκ, όπως περιγράφεται στο **Παράρτημα III (Α)**. Η πινακίδα θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση και παρουσιάζεται το έμβλημα της Ένωσης και θα πρέπει να τοποθετείται σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως είσοδος σε κτίριο).

10.3.2 Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει επίσημο διαδικτυακό τόπο που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή επίσημο ιστότοπο κοινωνικής δικτύωσης, θα πρέπει να παρέχει σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με την χρηματοδοτούμενη πράξη, όπου θα περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματα της και θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση, όπως περιγράφεται στο **Παράρτημα III (Β)**.

11. Ύψος δημόσιας ενίσχυσης

11.1 Το ανώτατο ποσοστό της ενίσχυσης ανέρχεται στο **40%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Α**, στο **20%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Β** και στο **15%** των επιλέξιμων δαπανών για την κατηγορία **Δικαιούχων Γ**.

Το **ανώτατο ποσό χορηγίας** ανέρχεται στις **€200.000** για όλες τις κατηγορίες Δικαιούχων. Σε περίπτωση που μετά την ολοκλήρωση της αξιολόγησης όλων των αιτήσεων παραμείνει αδιάθετο ποσό, το μέγιστο ποσό χορηγίας θα δύναται να διαφοροποιηθεί προς τα πάνω, με βάση τη σειρά υποβολής της κάθε αίτησης.

11.2 Το υπόλοιπο ποσό πέραν της Δημόσιας Χρηματοδότησης (χορηγίας) για την κάλυψη του συνολικού προϋπολογισμού θεωρείται ίδια συμμετοχή για την υλοποίηση του έργου. Η ίδια συμμετοχή δύναται να καλυφθεί είτε με δανεισμό από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα είτε με ίδιους πόρους.

11.3 Η **ίδια συμμετοχή** θα αποδεικνύεται από επίσημα στοιχεία που θα υποβάλλονται με το φάκελο της αίτησης πχ. λογαριασμοί καταθέσεων, επιστολή/ βεβαίωση τράπεζας που να τεκμηριώνει το διαθέσιμο υπόλοιπο κτλ. στο όνομα της επιχείρησης ή των μετόχων.

Σε περίπτωση που τα ίδια κεφάλαια προέρχονται από μετόχους της επιχείρησης θα πρέπει επιπρόσθετα να υποβάλλεται ξεχωριστή Υπεύθυνη Δήλωση/ Δέσμευση στην οποία να αναφέρεται η πρόθεση τους για παραχώρηση ιδίων κεφαλαίων στην επιχείρηση για χρηματοδότηση της επένδυσης της.

Στην περίπτωση **τραπεζικού δανεισμού** για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής ή μέρους της, είναι απαραίτητη η υποβολή επιστολής ή/και βεβαίωσης χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή άλλου εγκεκριμένου φορέα που δραστηριοποιείται στον τομέα παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών για **έγκριση χρηματοδότησης** του επιχειρηματικού σχεδίου.

Σε περίπτωση που η χρηματοδότηση της επένδυσης δεν τεκμηριώνεται κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης είτε με ίδια κεφάλαια είτε μέσω δανεισμού όπως αναφέρεται πιο πάνω, η αίτηση θα προχωρεί σε αξιολόγηση νοουμένου ότι α) προσκομιστεί επιστολή τράπεζας στην οποία να επιβεβαιώνεται ότι ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει το έργο και β) πληρούνται οι άλλοι όροι συμμετοχής.

Μετά το πέρας της διαδικασίας αξιολόγησης και βαθμολόγησης και εάν η επενδυτική πρόταση περιλαμβάνεται στον κατάλογο των Δικαιούχων, τότε θα δίνεται χρονικό διάστημα δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της επιστολής έγκρισης για να παρουσιάσει τεκμηρίωση χρηματοδότησης της επένδυσης για υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται (η παράγραφος 17 είναι σχετική).

Νοείται ότι κατά το στάδιο της υλοποίησης του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος **οι πληρωμές για επιλέξιμες δαπάνες θα πρέπει απαραίτητα να γίνονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στο όνομα του Δικαιούχου.**

12. Επιλέξιμες δαπάνες

Οι δαπάνες που αφορούν τις επιλέξιμες επενδυτικές δράσεις όπως αναφέρονται στην παράγραφο 7, αποτελούνται από τις πιο κάτω:

12.1 **Κατασκευή, απόκτηση, ή βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων ως ακολούθως:**

12.1.1 Δημιουργία - ανέγερση νέων κτιριακών εγκαταστάσεων. Σε περίπτωση που η ανέγερση διενεργείται σε ακίνητο που δεν ανήκει στον αιτητή, τότε απαιτείται συμφωνία μίσθωσης του ακινήτου μεταξύ του αιτητή και του ιδιοκτήτη του ακινήτου για περίοδο η οποία λήγει τουλάχιστο σε 10 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

12.1.2 Αγορά κτιρίων και υποστατικών από τρίτους και μετατροπή τους σε οιοποιητικές μονάδες ή σε σημεία εμπορίας. Εξαιρούνται οι κτιριακές εγκαταστάσεις για τις οποίες έχει ήδη παραχωρηθεί ενίσχυση με βάση προηγούμενα Σχέδια Χορηγιών.

12.1.3 Κατασκευή, μετατροπή, επέκταση, βελτίωση της αισθητικής, εκσυγχρονισμός ή συντήρηση υφιστάμενων κτιριακών υποδομών ή δημιουργία συμπληρωματικών υποδομών στους χώρους των οιοποιείων με στόχο την ενίσχυση και αναβάθμιση της οιοποιητικής, οιοτουριστικής και εμπορικής δραστηριότητας.

12.1.4 Έργα υποδομής για τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας των οιοποιητικών μονάδων.

12.1.5 Υποδομές για ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις, μέτρα ασφάλειας, πυρασφάλειας, κλιματισμού, εξαερισμού και λοιπών εξοπλισμών (**ο εξοπλισμός π.χ συσκευές κλιματισμού, ασφάλειας, πυρασφάλειας κλπ να περιλαμβάνονται στην κατηγορία των δαπανών 12.2.8**).

12.1.6 Υποδομές για εγκατάσταση συστημάτων προστασίας του περιβάλλοντος, μείωσης της ρύπανσης και εξοικονόμησης νερού και ενέργειας, καθώς και συστημάτων ασφάλειας και υγιεινής.

12.1.7 Δημιουργία/διαμόρφωση ή επέκταση εργαστηρίων ποιοτικού ελέγχου.

12.1.8 Στις περιπτώσεις ιδιοκατασκευών, περιλαμβανομένων των κατασκευών από συγγενικά πρόσωπα/επιχειρήσεις, θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος των υλικών κατασκευής.

12.1.9 Κτιριακές υποδομές εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής και εκθεσιακών χώρων, συμπεριλαμβανομένου του απαιτούμενου εξοπλισμού.

Νοείται ότι οποιεσδήποτε οικοδομικές εργασίες, μετατροπές και επεκτάσεις, θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς ενίσχυσης **μόνο εφόσον έχει εξασφαλιστεί και έχει παρουσιαστεί η απαραίτητη Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια**. Για επενδύσεις σε κτίρια ή προσθήκες που αυξάνουν / τροποποιούν το εμβαδό του καλυμμένου χώρου θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλεται (τροποποιημένη) Άδεια Οικοδομής. Υπογραμμίζεται ότι, η χρήση του υποστατικού που θα αναγράφεται στην Άδεια Οικοδομής θα πρέπει **να συνάδει** με τη δραστηριότητα του επενδυτικού σχεδίου.

Σημειώνεται ότι, **κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης** θα πρέπει να παρουσιάζεται η **Άδεια Οικοδομής** για τις προτεινόμενες επενδύσεις σε κτίρια της κατηγορίας 7i. Ωστόσο, σε περίπτωση που δεν έχει εκδοθεί η Άδεια Οικοδομής θα μπορεί να γίνεται αποδεκτή η **Πολεοδομική Άδεια με τη σωστή χρήση νοουμένου ότι συνοδεύεται από αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής**. Εξαιρέση αποτελούν οι

περιπτώσεις δαπανών αγοράς και διαμόρφωσης κτιρίων που περιλαμβάνονται στο προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο, για τις οποίες θα υποβάλλεται η υφιστάμενη Άδεια Οικοδομής.

Η σχετική Άδεια Οικοδομής θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζεται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής). Σε αντίθετη περίπτωση οι δαπάνες αυτές θα θεωρούνται μη επιλέξιμες για σκοπούς χορηγίας.

Σε περίπτωση που τα εγκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια της άδειας οικοδομής διαφέρουν από αυτά της πολεοδομικής, αυτό θα πρέπει να τεκμηριώνεται ανάλογα με σχετική βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα του έργου.

Στις περιπτώσεις αγοράς κτιρίων και υποστατικών θα λαμβάνεται υπόψη το πραγματικό κόστος των κτιρίων (**εξαιρουμένου του κόστους απόκτησης της γης**), βάσει τεκμηριωμένων παραστατικών όπως εκτίμηση κόστους από ανεξάρτητο εκτιμητή ακινήτων κ.α. Επιπρόσθετα, σε περίπτωση που η χρήση του κτιρίου θα διαφέρει από την εγκεκριμένη χρήση βάσει της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής, μετά την έγκριση της αίτησης, οι αιτητές οφείλουν να καταθέσουν αίτημα αλλαγής χρήσης προς την αρμόδια οικοδομική αρχή. Η κατάθεση του αιτήματος θα πρέπει να γίνει το αργότερο εντός τεσσάρων (4) μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης και να προσκομίζεται το σχετικό αποδεικτικό στο Υπουργείο. Η σχετική Άδεια Οικοδομής με την σωστή χρήση, θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζεται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής). Σε αντίθετη περίπτωση οι δαπάνες αυτές θα θεωρούνται μη επιλέξιμες για σκοπούς χορηγίας.

Σχετικές πληροφορίες για τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις κτιριακές επενδύσεις καθορίζονται στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ. Για σκοπούς ελέγχου και τεκμηρίωσης των έργων που υλοποιούνται, το Υπουργείο δύναται να μισθώνει ή να απαιτεί από τον αιτητή να μισθώνει υπηρεσίες ανεξάρτητου εμπειρογνώμονα, μέλους του ΕΤΕΚ, το κόστος των υπηρεσιών του οποίου θα καταβάλλεται από τον αιτητή.

Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Συνήθεις οικοδομικές εργασίες συντήρησης, επιδιόρθωσης και αντικατάστασης μη κεφαλαιουχικής φύσης.
- (ii) Κατασκευή και διαμόρφωση κήπου.
- (iii) Υποδομές διανυκτέρευσης.
- (iv) Ανταλλαγή προϊόντων.
- (v) ΦΠΑ. Εκτός αν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ, όταν επιβαρύνει πράγματι και οριστικά δικαιούχους διαφορετικούς από μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της Οδηγίας αριθ. 2006/112/ΕΚ του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 48(2) του ίδιου Κανονισμού, προκειμένου να είναι επιλέξιμος ο μη ανακτήσιμος ΦΠΑ, ορκωτός λογιστής ή νόμιμος ελεγκτής του δικαιούχου πρέπει να αποδείξει ότι το καταβληθέν ποσό δεν έχει ανακτηθεί και εγγράφεται ως επιβάρυνση στους λογαριασμούς του δικαιούχου.

12.2 Αγορά καινούργιων μηχανημάτων, επίπλωσης (περιλαμβανομένων των επίπλων κήπου), εξοπλισμού, μηχανολογικού και μηχανογραφικού εξοπλισμού, συστημάτων και εφαρμογών πληροφορικής και εμπορικών οχημάτων για χρήση:

12.2.1 Στις δραστηριότητες μεταφοράς και αποθήκευσης πρώτων υλών και προϊόντων, συμπεριλαμβανόμενων ανυψωτικών μηχανημάτων, ψυγείων και ψυκτικών θαλάμων.

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το επενδυτικό πρόγραμμα περιλαμβάνει **ψυκτικούς θαλάμους** τότε θα πρέπει να προσκομίζεται **εγκεκριμένη κάτοψη του κτιρίου** στην οποία να υποδεικνύεται ο χώρος όπου θα τοποθετηθεί ο ψυκτικός θάλαμος. Σε περίπτωση που ο θάλαμος θα χωροθετηθεί **εντός** του εργοστασιακού κτιρίου απαιτείται η υποβολή της υφιστάμενης Άδειας Οικοδομής και εγκεκριμένων αρχιτεκτονικών σχεδίων ενώ σε περίπτωση που θα τοποθετηθεί **εκτός** του κτιρίου (**επέκταση κτιρίου**) θα πρέπει να προσκομιστεί η σχετική καλυπτική Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια. Σε περίπτωση που, κατά την υποβολή της αίτησης, δεν έχει εκδοθεί η Άδεια Οικοδομής, θα πρέπει να προσκομίζεται η σχετική Πολεοδομική Άδεια μαζί με αποδεικτικό κατάθεσης αιτήματος για έκδοση της Άδειας Οικοδομής. Η Άδεια Οικοδομής και τα εγκεκριμένα σχέδια θα πρέπει απαραίτητα να προσκομίζονται πριν από την καταβολή της χορηγίας (πλην της προκαταβολής).

12.2.2 Στην παραγωγή, επεξεργασία, συσκευασία, αποθήκευση και παλαίωση εντός του χώρου της επιχείρησης.

12.2.3 Στον εργαστηριακό ή άλλο έλεγχο ποιότητας ή/και ιχνηλασιμότητας των υλών και των τελικών προϊόντων.

12.2.4 Στη συμμόρφωση με τα πρότυπα των τροφίμων (IFS, BRC, ISO 22000, HACCP κ.λ.π).

12.2.5 Στους χώρους γευσιγνωσίας, εμπορίας, σημείων πώλησης, διανομής, προβολής και εκθεμάτων, (όπως αναφέρονται στην παράγραφο 12.1.3).

12.2.6 Στην εγκατάσταση ή βελτίωση δικτύων διανομής.

12.2.7 Στη διοίκηση, οργάνωση και εμπορία, συμπεριλαμβανόμενης της ανάπτυξης τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και εφαρμογών ηλεκτρονικού εμπορίου.

12.2.8 Στις ηλεκτρομηχανολογικές και υδραυλικές εγκαταστάσεις και σε λοιπές εφαρμογές, όπως για τον κλιματισμό, τον εξαερισμό και τα μέτρα ασφάλειας και πυρασφάλειας.

12.2.9 Στην προστασία του περιβάλλοντος, στη μείωση της ρύπανσης, στην εξοικονόμηση νερού και ενέργειας και στη διασφάλιση της υγιεινής.

12.2.10 Στην παραγωγή λιαστών οίνων και/ή οίνων με ΠΟΠ «Κουμανδάρια» συμπεριλαμβανομένων των ξύλινων και/ή μεταλλικών τελάρων (μονώροφα ή πολυώροφα) και/ή ηλιακά αποξηραντήρια. **Ο υπό αναφορά εξοπλισμός, αποτελεί επιλέξιμη επενδυτική δράση υπό την προϋπόθεση ότι θα αγοράζεται καινούργιος και δεν αφορά**

απλή αντικατάσταση κατά την έννοια του σημείου 8.3.1 των Ενωσιακών Κατευθυντήριων Γραμμών για τα Εθνικά Προγράμματα Στήριξης στον Αμπελοοινικό Τομέα (ΕΠΣΑ). Σημειώνεται ότι ο υπό αναφορά εξοπλισμός θα πρέπει να διατηρείται στις εγκαταστάσεις του δικαιούχου, εκτός από την περίοδο λιασίματος των σταφυλιών.

Τα πιο κάτω, δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες:

- (i) Μεταχειρισμένα ή επισκευασμένα μηχανήματα και εξοπλισμός ή/και ανταλλακτικά για επιδιόρθωση υφιστάμενων μηχανημάτων.
- (ii) Αναλώσιμα εργαλεία και εξαρτήματα. Σερβίτσια, πιατικά, ποτήρια κλπ για τους χώρους γευσιγνωσίας δεν είναι επιλέξιμα.
- (iii) Αυτοτελές μηχάνημα ή εργαλείο του οποίου η αξία είναι χαμηλότερη των €300. Σημειώνεται ότι, μηχανήματα / εξοπλισμός ή εργαλεία αξίας κάτω των €300 που χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία (π.χ εξοπλισμός επίπλωσης και κουζίνας, ηλεκτρονικός εξοπλισμός, εξοπλισμός χημείου, μεταλλικές παλέτες, βάσεις βαρελιών, εξοπλισμός που συνδέεται ή/και είναι αναπόσπαστο μέρος άλλου μηχανήματος κ.α) θεωρούνται ως ενιαίες επενδύσεις και είναι επιλέξιμες για χορηγία, νοουμένου ότι η συνολική δαπάνη υπερβαίνει τα €300.
- (iv) Μεγάλα περονοφόρα οχήματα (π.χ τηλεσκοπικό), το μέγεθος των οποίων καταδεικνύει πιθανή αξιοποίηση τους πέραν των αναγκών του οινοποιείου.
- (v) Επενδύσεις απλής αντικατάστασης υφιστάμενου εξοπλισμού και μηχανημάτων που δεν βελτιώνουν / αναβαθμίζουν την οινοποιητική και εμπορική δραστηριότητα (θα υποβάλλεται σχετική δήλωση από τους αιτητές, με την οποία θα επιβεβαιώνεται ότι το προτεινόμενο επενδυτικό σχέδιο δεν περιλαμβάνει επενδύσεις απλής αντικατάστασης).

Τονίζεται ότι, σε περίπτωση που το προτεινόμενο επενδυτικό έργο περιλαμβάνει δαπάνες που αφορούν **ξύλινα βαρέλια και/ή του εξοπλισμού που αναφέρεται στο σημείο 12.2.10**, θα πρέπει απαραίτητα να υποβάλλονται **ξεχωριστές υπεύθυνες δηλώσεις** (όπως καθορίζεται στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών), οι οποίες περιλαμβάνονται στα Έγγραφα Σχεδίου που είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΥΕΕΒ.

Για σκοπούς ελέγχου/παρακολούθησης των επενδύσεων σε ξύλινα βαρέλια/τελάρια λιασίματος σταφυλιών/ηλιακά αποξηραντήρια, θα πρέπει οι οινοποιητικές επιχειρήσεις να τηρούν **Μητρώο** στο οποίο να καταγράφεται ο εν λόγω εξοπλισμός. Στην περίπτωση των ξύλινων βαρελιών, να καταγράφεται ο αριθμός/ποσότητα τους, η χωρητικότητα τους σε λίτρα, το βοτανικό είδος του ξύλου καθώς και το έτος αγοράς τους.

Επιπρόσθετα, κατά την επαλήθευση των επενδύσεων σε ξύλινα βαρέλια θα πρέπει:

(α) να προσκομίζεται **βεβαίωση από τον προμηθευτή** στην οποία να καταγράφονται οι **σειριακοί αριθμοί** των ξύλινων βαρελιών, **όπου αυτό εφαρμόζεται**. Σε αντίθετη περίπτωση να προσκομίζεται **βεβαίωση του προμηθευτή** ότι δεν υπάρχει δυνατότητα τοποθέτησης σειριακού αριθμού στα ξύλινα βαρέλια.

(β) να προσκομίζεται **σχεδιάγραμμα** (π.χ. μία κάτοψη του οινοποιείου) όπου να φαίνονται όλα τα ξύλινα βαρέλια που έχει στην κατοχή του ο αιτητής και να μπορεί ανά πάσα στιγμή να υποδείξει αυτά που αγοραστήκαν στην εκάστοτε προκήρυξη.

(vi) Πλαστικά κιβώτια

(vii) ΦΠΑ. Εκτός αν δεν είναι ανακτήσιμος βάσει της εφαρμοστέας εθνικής νομοθεσίας για τον ΦΠΑ, όταν επιβαρύνει πράγματι και οριστικά δικαιούχους διαφορετικούς από μη υποκείμενα στον φόρο πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της Οδηγίας 2006/112/EK του Συμβουλίου. Σύμφωνα με το άρθρο 48(2) του ίδιου Κανονισμού, προκειμένου να είναι επιλέξιμος ο μη ανακτήσιμος ΦΠΑ, ορκωτός λογιστής ή νόμιμος ελεγκτής του δικαιούχου πρέπει να αποδείξει ότι το καταβληθέν ποσό δεν έχει ανακτηθεί και εγγράφεται ως επιβάρυνση στους λογαριασμούς του δικαιούχου.

13. Άλλες μη επιλέξιμες δαπάνες

- Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ή/και μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων που αναφέρεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης.
- Χρεωστικοί τόκοι.

14. Διευκρινίσεις

14.1 Επενδύσεις που δύναται να λάβουν ενίσχυση θα πρέπει να έχουν υλοποιηθεί μετά την ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στο Υπουργείο και προ ή κατά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσής τους, όπως φαίνεται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης. Σημειώνεται ότι η έναρξη υλοποίησης των επενδύσεων δεν δεσμεύει με κανένα τρόπο την τελική απόφαση του ΥΕΕΒ ή/και του ΚΟΑΠ σε σχέση με την αίτηση.

Στις περιπτώσεις δαπανών για σκοπούς ετοιμασίας τεχνοοικονομικής μελέτης (όπου απαιτείται η υποβολή της) και αρχιτεκτονικών ή/και άλλων σχετικών με τα κτίρια σχεδίων / μελετών, **οι δαπάνες που τιμολογήθηκαν μετά την 01/01/2023 είναι επιλέξιμες.**

14.2 Για σκοπούς της Παρέμβασης, ως **ημερομηνία υλοποίησης** της επένδυσης θεωρείται:

α) Για τα μηχανήματα/εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα κλπ ή υλικά που αφορούν κτηριακές εγκαταστάσεις, τα οποία **εισάγονται** από την αιτούσα επιχείρηση από το εξωτερικό, η ημερομηνία του τιμολογίου καθώς **και** η ημερομηνία εισαγωγής/παραλαβής τους.

β) Για τα μηχανήματα/ εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα κλπ που προμηθεύεται η επιχείρηση από την **εγχώρια αγορά**, η ημερομηνία του τιμολογίου του προμηθευτή.

γ) Για τα κτίρια, επεκτάσεις κτιρίων και υποστατικών (εκτός των περιπτώσεων που αναφέρονται στο α) πιο πάνω) οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Για σκοπούς πληρωμής των δαπανών που αφορούν κτιριακές εγκαταστάσεις, η ημερομηνία υλοποίησης επενδύσεων θα θεωρείται αυτή των τιμολογίων νοουμένου ότι τα σχετικά διατακτικά θα αναφέρουν πως οι εργασίες για τις οποίες εκδόθηκε το τιμολόγιο εκτελέσθηκαν μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

δ) Για τις δαπάνες γενικών εξόδων (αμοιβές αρχιτεκτόνων, δαπάνες εκπόνησης μελετών κλπ), οι ημερομηνίες των τιμολογίων που θα παρουσιάζονται.

Νοείται ότι η πιστοποίηση υλοποίησης όλων των επενδύσεων θα γίνεται και με επιτόπιο φυσικό έλεγχο που θα διενεργείται στα υποστατικά των επιχειρήσεων.

14.3 Η πραγματοποίηση δαπανών πριν την έκδοση της εγκριτικής απόφασης, γίνεται με **αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης** και δεν δεσμεύει την τελική απόφαση της αρμόδιας Αρχής σχετικά με την έγκριση ή μη της αίτησης.

14.4 Τα μηχανήματα/εξοπλισμός που προμηθεύεται η επιχείρηση στα πλαίσια της Παρέμβασης πρέπει να είναι **καινούργια**. Κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης θα πρέπει να προσκομίζεται σχετική βεβαίωση από τους προμηθευτές ότι τα μηχανήματα/εξοπλισμός είναι καινούργια και να αναφέρει την χρονολογία κατασκευής τους, σε περίπτωση που αυτή δεν αναγράφεται στο τιμολόγιο.

14.5 Σε περιπτώσεις αιτήσεων που αφορούν οικοδομικές εργασίες, η υλοποίηση των οποίων άρχισε **προ της υποβολής της αίτησης**, πρέπει να υποβάλλεται **υπεύθυνη δήλωση** υπογραμμένη τόσο από τον αιτητή όσο και από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του έργου, στην οποία να γίνεται λεπτομερής περιγραφή των υλοποιηθείσων εργασιών, μαζί με αναλυτική κατάσταση περιγραφής του κόστους τους. Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω δαπάνες **δεν** θα θεωρούνται ως επιλέξιμες.

14.6 Οι δαπάνες που αφορούν κτίρια, δύναται να περιλαμβάνουν την απόκτηση (αγορά) και την επέκταση ή την ανέγερση κτιρίων και υποστατικών. Επιπλέον, τόσο για καινούργια υλοποιεία όσο και υφιστάμενα, δύναται να θεωρούνται επιλέξιμες οι δαπάνες:

α) Για την διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας.

β) Για την κατασκευή εξωτερικών τοίχων αντιστήριξης.

γ) Για την διαμόρφωση/βελτίωση της αισθητικής και του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών υποδομών, με στόχο την αναβάθμιση της λειτουργικότητας και επισκεψιμότητας τους.

14.7 Για όλες τις δαπάνες, απαραίτητα παραστατικά θεωρούνται τα πρωτότυπα, εξοφλημένα τιμολόγια αγοράς ή πιστό αντίγραφο σφραγισμένο και υπογραμμένο από τον προμηθευτή και οι αποδείξεις εξόφλησης τους. Συστήνεται να προσκομίζονται όλα τα αποδεικτικά έγγραφα που σχετίζονται με μια εμπορική πράξη ώστε να δίδεται πλήρης εικόνα της κάθε συναλλαγής.

14.8 Τα τιμολόγια και οι σχετικές αποδείξεις πληρωμής πρέπει **να είναι εκδομένα στο όνομα της αιτήτριας επιχείρησης**.

14.9 Τιμολόγια που θα εκδίδονται από κυπριακές επιχειρήσεις - προμηθευτές μηχανημάτων, εξοπλισμού και υπηρεσιών που **δεν** είναι εγγεγραμμένες στο Φ.Π.Α, **δεν θα γίνονται αποδεκτά**.

14.10 Το κόστος των μηχανημάτων και του εξοπλισμού πάνω στο οποίο θα υπολογίζεται η ενίσχυση, σημαίνει την τιμή **CIF** (Cost, Insurance and Freight – Αξία, Ασφάλεια και Ναύλος) όταν αυτά εισάγονται από άλλη χώρα από την ίδια την επιχείρηση, ή την τιμή αγοράς (τιμολογίου) όταν αυτά αγοράζονται από την εγχώρια αγορά.

14.11 Τα τιμολόγια θα γίνονται αποδεκτά μόνο εάν εξοφλούνται **γίνεται με επιταγές της επιχείρησης στο όνομα του προμηθευτή ή με πιστωτική κάρτα της επιχείρησης ή μέσω τράπεζας** (μεταφορά από τον λογαριασμό της επιχείρησης στον λογαριασμό του προμηθευτή) νοουμένου ότι τεκμηριώνεται με σχετικά παραστατικά όπως:

- Κατάσταση λογαριασμού από την Τράπεζα (Bank Statement) του Δικαιούχου, στην οποία να αναγράφονται οι αριθμοί των επιταγών, οι μεταφορές μέσω τράπεζας (bank transfer) και οι πληρωμές με πιστωτική κάρτα, με τις οποίες έγινε η πληρωμή/εξόφληση των τιμολογίων.

14.12 Σε περίπτωση που δεν αναγράφεται ο αριθμός της επιταγής στην απόδειξη πληρωμής, με την οποία έγινε η πληρωμή/ εξόφληση του τιμολογίου, απαιτείται η υποβολή αντιγράφου της επιταγής κατάλληλα σφραγισμένης από την Τράπεζα.

Διευκρινίζεται ότι:

- Πληρωμές σε μετρητά δεν θα γίνονται αποδεκτές για σκοπούς χορηγίας.
- Σε περίπτωση αγοράς εξοπλισμού με συμβόλαιο Ενοικιαγοράς (Finance) όπου συμβαλλόμενο μέρος/αγοραστής είναι η επιχείρηση η οποία αιτείται χορηγίας, η δαπάνη γίνεται αποδεκτή νοουμένου ότι παρουσιαστεί εξόφληση του συμβολαίου Ενοικιαγοράς.

14.13 Σε περιπτώσεις όπου η αγορά έχει γίνει σε νόμισμα άλλο από το ευρώ, η ισοτιμία που θα ισχύει είναι η συναλλαγματική ισοτιμία της 1^{ης} Ιανουαρίου του έτους κατά το οποίο έχει ληφθεί η απόφαση για επιδότηση της συγκεκριμένης δαπάνης.

14.14 Όλα τα στοιχεία ενεργητικού που θα επιχορηγηθούν θα χρησιμοποιούνται αποκλειστικά και μόνο στη μονάδα που λαμβάνει την ενίσχυση, θα θεωρούνται αποσβεστέα στοιχεία ενεργητικού και **θα πρέπει να αγοράζονται από τρίτους**. Κατά συνέπεια, σε περιπτώσεις αγοράς προϊόντων ή πρώτων υλών από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **θα λαμβάνεται υπόψη μόνο το κόστος αγοράς ή και κατασκευής τους**. Σημειώνεται ότι η αγορά υπηρεσιών μεταξύ των οποίων και η αγορά/ ανάπτυξη λογισμικού από συγγενικά πρόσωπα μέχρι 4^{ου} βαθμού ή/και συνδεδεμένες επιχειρήσεις **δεν** είναι επιλέξιμη.

14.15 Οι επενδύσεις αφορούν συγκεκριμένα μηχανήματα, εξοπλισμό, επίπλωση, εμπορικά οχήματα, μηχανολογικό και μηχανογραφικό εξοπλισμό, συστήματα και εφαρμογές πληροφορικής και κτιριακές υποδομές και μπορούν να διαφοροποιούνται. **Σε μια τέτοια περίπτωση θα πρέπει να γίνεται ανάλογη ενημέρωση του Υπουργείου ή και να λαμβάνεται σχετική έγκριση. Η παράγραφος 21 (Αλλαγές σε δράσεις των δικαιούχων) είναι σχετική.**

14.16 Όσον αφορά την κατασκευή ή βελτίωση ακίνητων περιουσιακών στοιχείων, τυχόν τροποποιήσεις/βελτιώσεις οι οποίες δεν είχαν προγραμματισθεί πριν την έναρξη της επένδυσης, αλλά η διεκπεραίωση τους κρίθηκε αναγκαία κατά τη διάρκεια υλοποίησης της, **θα απαιτείται η ενημέρωση του Υπουργείου** σύμφωνα με την παράγραφο 21, υπό την προϋπόθεση ότι δύναται να εξασφαλισθεί τροποποιημένη πολεοδομική άδεια και ότι οι επιπλέον εργασίες ή διαφοροποιήσεις μπορούν να ελεγχθούν. Σε τέτοιες περιπτώσεις τροποποιήσεων, θα πρέπει **να υπάρχει βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα/πολιτικό μηχανικό του αιτητή** ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν την έκδοση τροποποιημένης άδειας από την αρμόδια αρχή και να παρουσιάζεται απόδειξη κατάθεσης τροποποιητικών σχεδίων.

Σε περιπτώσεις όπου γίνονται τροποποιήσεις στα αρχικά εγκεκριμένα αρχιτεκτονικά σχέδια και ο δικαιούχος δεν έχει εξασφαλίσει τις απαραίτητες τροποποιητικές άδειες μέχρι την ημερομηνία πληρωμής της ενίσχυσης, πρέπει **να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση με την οποία θα αναλαμβάνει δέσμευση για προσκόμιση των εν λόγω αδειών εντός δύο ετών** από την ημερομηνία του επιτόπιου ελέγχου στη βάση του οποίου διαπιστώνεται η ολοκλήρωση των επενδύσεων και να παρουσιάζεται απόδειξη κατάθεσης τροποποιητικών σχεδίων. Σε περίπτωση που οι τροποποιητικές άδειες δεν εκδοθούν εντός της διετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσής τους, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Οι αρμόδιοι Λειτουργοί του Υπουργείου θα σημειώνουν ξεκάθαρα τέτοιες περιπτώσεις στις εκθέσεις επιτόπιων ελέγχων, ώστε αυτές να τυγχάνουν εκ των υστέρων παρακολούθησης από το Υπουργείο και τον ΚΟΑΠ.

14.17 Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά μικρότερη της εγκριθείσας, η δημόσια ενίσχυση θα υπολογισθεί επί του πραγματοποιηθέντος και πιστοποιηθέντος κόστους του έργου. Σε περίπτωση που η δαπάνη για το σύνολο του έργου είναι τελικά υψηλότερη της εγκριθείσας, η δημόσια χρηματοδότηση υπολογίζεται επί της εγκριθείσας δαπάνης.

14.18 Ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να **μειώσει** το εγκεκριμένο επενδυτικό του πρόγραμμα κατά τη διάρκεια υλοποίησης του, αποσύροντας συγκεκριμένες επενδυτικές δράσεις οι οποίες περιλαμβάνονται στη Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης που έχει υπογράψει με το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας. Στην περίπτωση αυτή **ο αιτητής οφείλει να ενημερώσει το Υπουργείο ή και να λάβει σχετική έγκριση (Η παράγραφος 21 είναι σχετική).**

14.19 Για επενδύσεις σε **μηχανήματα / εξοπλισμό κ.α** που αναφέρονται στην παρ. 7 ii και γενικά έξοδα (παρ. 7 iii) **θα πρέπει να υποβάλλονται προσφορές** (για τις δαπάνες που αφορούν την ετοιμασία αρχιτεκτονικών σχεδίων ή/και άλλων μελετών, θα μπορούν να υποβάλλονται και τιμολόγια - η παράγραφος 14.1 είναι σχετική). **Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν τις αιτούμενες ποσότητες οι οποίες δηλώνονται στον Πίνακα Δαπανών της αίτησης.**

Επενδύσεις για τις οποίες δεν θα υποβάλλονται προσφορές, **δεν** θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.

14.20 Σε περίπτωση που οι προσφορές για μηχανήματα/εξοπλισμό κ.α δεν περιλαμβάνουν τεχνικές προδιαγραφές, θα πρέπει να συνοδεύονται και από φυλλάδια ή άλλο ενημερωτικό υλικό στα οποία να φαίνονται τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μηχανημάτων/εξοπλισμού (όπου είναι δυνατό).

14.21 Για τις μεμονωμένες/ ξεχωριστές επενδύσεις της παρ. 7ii **αξίας πάνω από €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο προσφορές από διαφορετικούς προμηθευτές**. **Οι προσφορές θα πρέπει να αφορούν το ίδιο αντικείμενο επένδυσης / ίδιες ποσότητες / παρόμοια δυναμικότητα / παρόμοια χωρητικότητα**. Σε διαφορετική περίπτωση το επιλέξιμο κόστος δυνατό να μειωθεί ανάλογα ή η δαπάνη να κριθεί ως μη επιλέξιμη.

Σημειώνεται ότι, **απόκλιση πέραν του 20%** στην δυναμικότητα ή χωρητικότητα εξοπλισμού που περιλαμβάνεται σε δύο υποβληθείσες προσφορές, δεν θα γίνεται αποδεκτή και ο εξοπλισμός αυτός θα θεωρείται μη επιλέξιμος.

Σε **εξαιρετικές περιπτώσεις** καινοτόμου εξοπλισμού ή εξοπλισμού που διαθέτει πιστοποίηση που να επιβεβαιώνει ότι η συγκεκριμένη τεχνολογία διατίθεται στην αγορά μόνο από την συγκεκριμένη προμηθεύτρια εταιρεία με αποτέλεσμα η προσκόμιση δεύτερης προσφοράς να είναι αδύνατη, αυτό θα πρέπει **να αιτιολογηθεί γραπτώς**. Η Επιτροπή Αξιολόγησης/Βαθμολόγησης θα αποφασίζει κατά πόσο η αιτιολογία είναι επαρκής ή όχι.

14.22 Σε ότι αφορά στις επενδύσεις για **κτιριακές εγκαταστάσεις / οικοδομικές εργασίες** της παρ.7(i), θα πρέπει να υποβάλλεται σχετική προσφορά. Για επενδύσεις **πέραν των €30.000** θα πρέπει να υποβάλλονται **δύο αναλυτικές προσφορές από διαφορετικούς προσφοροδότες** οι οποίες να βασίζονται σε έντυπο επιμέτρησης που θα ετοιμάζεται από εγκεκριμένο επιμετρητή ποσοτήτων (μέλους του ΕΤΕΚ) και να συμπληρώνεται από τους δύο προσφοροδότες.

Για επενδύσεις αγοράς κτιρίου, θα πρέπει να υποβάλλονται δύο αναλυτικές εκτιμήσεις κόστους από ανεξάρτητους εγκεκριμένους εκτιμητές, στις οποίες θα πρέπει να γίνεται διαχωρισμός της αξίας της οικοδομής και της αξίας της γης. **Το επιλέξιμο κόστος αγοράς κτιρίου, δεν θα μπορεί να υπερβεί την τιμή της χαμηλότερης εκτίμησης.**

Τα υπόλοιπα παραστατικά/δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλονται **φαίνονται αναλυτικά στον Κατάλογο Απαιτούμενων Δικαιολογητικών στα Έγγραφα Σχεδίου.**

14.23 Σε όλες τις περιπτώσεις για τις οποίες απαιτείται η υποβολή δύο προσφορών, ο αιτητής **δεν είναι υποχρεωμένος να επιλέξει την προσφορά με την χαμηλότερη τιμή αλλά ως επιλέξιμο κόστος θα θεωρηθεί το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς.**

14.24 Η Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης διατηρεί το δικαίωμα καθορισμού του τελικού επιλέξιμου κόστους της επένδυσης στη βάση των δεδομένων που θα έχει ενώπιόν της.

15. Υποβολή Αιτήσεων Συμμετοχής

15.1 Αιτήσεις υποβάλλονται μόνο ηλεκτρονικά μέσω της ιστοσελίδας <https://fundingapps.mcit.gov.cy> κατά την περίοδο υποβολής αιτήσεων που θα καθορίζεται με σχετική ανακοίνωση. Οι ενδιαφερόμενοι δυνητικοί αιτητές προτρέπονται όπως πρώτα μελετήσουν προσεκτικά τις πρόνοιες του παρόντος Εγχειριδίου Εφαρμογής της Παρέμβασης και των σχετικών εντύπων πληροφόρησης και στη συνέχεια προχωρήσουν σε υποβολή ηλεκτρονικής αίτησης.

15.2 Το Έντυπο Υποβολής της αίτησης θα πρέπει να είναι πλήρως συμπληρωμένο και να επισυνάπτονται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα που ζητούνται σ' αυτό.

15.3 Οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να επιβεβαιώσουν την επιτυχή υποβολή της αίτησης τους μέσω λήψης ηλεκτρονικού μηνύματος που θα αποστέλλεται ηλεκτρονικά (email) στην ηλεκτρονική διεύθυνση που θα δηλώνεται στο σύστημα.

Επισημαίνεται ότι, οι αιτητές θα πρέπει απαραίτητα να κρατήσουν εκτυπωμένο αντίγραφο της υποβληθείσας αίτησης, στο οποίο αναγράφεται «ΥΠΟΒΛΗΜΕΝΗ» και «Ημερομηνία Υποβολής». Το αντίγραφο δύναται να ζητηθεί ως αποδεικτικό επιτυχούς υποβολής της αίτησης στο ηλεκτρονικό σύστημα.

15.4 **Αιτήσεις που δεν θα υποβληθούν και οριστικοποιηθούν μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος δεν θα λαμβάνονται υπόψη.**

15.5 Κάθε πρόσωπο (νομικό ή φυσικό) υποβάλλει, για κάθε προκήρυξη, μία αίτηση συμμετοχής μόνο εντός της καθορισμένης περιόδου που θα ανακοινώνεται. Σε περίπτωση απόσυρσης ή απόρριψης της αρχικής επενδυτικής πρότασης **λόγω μη επιλεξιμότητας ή χαμηλής βαθμολογίας, η ενδιαφερόμενη επιχείρηση έχει το δικαίωμα επαναυποβολής ακόμη μίας (1) αίτησης για το ίδιο ή/και τροποποιημένο επενδυτικό σχέδιο, νοουμένου ότι γίνει εντός της ίδιας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης της Προκήρυξης.**

Διευκρινίζεται ότι, οι αιτητές που επιθυμούν να υποβάλουν ένσταση ΔΕΝ θα μπορούν να επαναυποβάλουν αίτηση για το ίδιο ή/ και τροποποιημένο επενδυτικό έργο εντός της τρέχουσας χρονικής περιόδου ανακοίνωσης της Προκήρυξης όπως αναφέρεται πιο πάνω, εκτός και εάν αυτή εξεταστεί από την αρμόδια Επιτροπή Ενστάσεων και ληφθεί σχετική απόφαση.

16. Διαδικασία εξέτασης αιτήσεων και Κριτήρια Προτεραιότητας

16.1 Έλεγχος τυπικών προϋποθέσεων και δικαιολογητικών

16.1.1 Το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας προβαίνει στον έλεγχο της πληρότητας της αίτησης και των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής σύμφωνα με την παράγραφο 10.1 και 16.1 του παρόντος Εγχειριδίου.

16.1.2 Σε περίπτωση υποβολής αίτησης, η οποία **δεν** θα συνοδεύεται από:

(α) - Εξηλεγμένους Οικονομικούς Λογαριασμούς για τα έτη 2021 και 2022 (για υφιστάμενες επιχειρήσεις)

- Τεχνοοικονομική Μελέτη (εάν απαιτείται) ή συμπληρωμένους τους Πίνακες I και II συνοδευόμενους από επεξηγηματικό σημείωμα για τεκμηρίωση των προβλεπόμενων πωλήσεων πενταετούς περιόδου

- Αποδεικτικό τεκμηρίωσης χρηματοδότησης της προτεινόμενης επένδυσης ή επιστολή τράπεζας στην οποία να επιβεβαιώνεται ότι ο αιτητής έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει το έργο, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 11.3

τότε η αίτηση δεν θα προχωρεί για περαιτέρω εξέταση και θα **απορρίπτεται**.

(β) Προσφορές για τις επενδύσεις που περιλαμβάνονται στους Πίνακες Επενδύσεων για όλες τις κατηγορίες δαπανών, **οι δαπάνες αυτές δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.**

(γ) Τις απαιτούμενες Άδειες για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις, **οι δαπάνες αυτές δεν θα λαμβάνονται υπόψη για σκοπούς χορηγίας.**

16.1.3 Στις περιπτώσεις όπου διαπιστώνεται ότι **δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για ένταξη της αίτησης συμμετοχής στην Παρέμβαση, η αίτηση απορρίπτεται** με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής.

16.1.4 Εάν κατά τον καταρχήν έλεγχο πληρότητας της αίτησης εντοπιστούν ασάφειες, θέματα για διευκρίνιση ή/και ελλείψεις άλλων εγγράφων ή/και η αίτηση δεν είναι επαρκώς συμπληρωμένη το Υπουργείο ενημερώνει τον αιτητή (μέσω τηλεμοιότυπου ή / και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που δηλώνονται στην αίτηση), ο οποίος υποχρεούται να προβεί στις απαραίτητες διευκρινίσεις και να προσκομίσει τυχόν ελλείποντα παραστατικά το αργότερο σε **δέκα (10) ημερολογιακές ημέρες** από την ημερομηνία αποστολής του τηλεμοιότυπου ή του ηλεκτρονικού μηνύματος.

16.1.5 Παρερχόμενης άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή σε περίπτωση που και τα νέα στοιχεία κρίνονται ανεπαρκή, η αίτηση απορρίπτεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας και ενημερώνεται σχετικά ο αιτητής.

16.2 Αξιολόγηση και βαθμολόγηση αιτήσεων

16.2.1 Αιτήσεις που πληρούν τις τυπικές προϋποθέσεις συμμετοχής και συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα έγγραφα και πιστοποιητικά, προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης από την Επιτροπή Αξιολόγησης και Βαθμολόγησης.

16.2.2 Η αρμόδια Επιτροπή αρχικά επιβεβαιώνει ότι οι υπό εξέταση αιτήσεις **πληρούν τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας που αναφέρονται στην παρ. 10.2** του παρόντος Εγχειριδίου. **Οι αιτήσεις που δεν ικανοποιούν τα Κριτήρια Επιλεξιμότητας δεν εξετάζονται περαιτέρω.**

16.2.3 Όσες αιτήσεις πληρούν τα εν λόγω Κριτήρια Επιλεξιμότητας προχωρούν για βαθμολόγηση με βάση συγκεκριμένα Κριτήρια Προτεραιότητας που έχουν καθοριστεί ως ακολούθως:

Α/Α	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ	ΜΟΝΑΔΕΣ (100)
1	<p>Οι προτεινόμενες δράσεις να έχουν θετικές επιπτώσεις όσον αφορά την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, τη βελτίωση της αειφορίας των συστημάτων και διεργασιών παραγωγής, τη μείωση του περιβαλλοντικού αντίκτυπου και την εξοικονόμηση ενέργειας στον αμπελοοινικό τομέα.</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση >15% -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση από 5-15% -Συμμετοχή στη συνολική επένδυση <5% 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 (μονάδες) 15 (μονάδες) 10 (μονάδες)</p>
2	<p>Τοποθεσία της οινοποιητικής επιχείρησης (οινοποιείου/ οξοποιείου ξυδιού από οίνο)</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • εντός οριοθετημένης γεωγραφικής περιοχής παραγωγής οίνου προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ), ή δημιουργίας νέου οινοποιείου ή εκσυγχρονισμού υφιστάμενου οινοποιείου σε οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή εντός ΠΟΠ από οινοποιητική επιχείρηση που βρίσκεται εκτός γεωγραφικής περιοχής ΠΟΠ • κατέχουν έγκριση από το Υφυπουργείο Τουρισμού ότι συμπεριλαμβάνονται εντός των «Οινικών Διαδρομών της Κύπρου» (Wine Routes of Cyprus) • σε υψόμετρο πέραν των 600 μέτρων • Κανένα από τα πιο πάνω 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες</p> <p>15 μονάδες</p> <p>10 μονάδες</p> <p>5 μονάδες</p>
3	<p>Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Νέες επιχειρήσεις > 3 Θέσεις εργασίας 2-3 Θέσεις εργασίας 1 Θέση εργασίας • Υφιστάμενες επιχειρήσεις ≥ 2 Θέσεις εργασίας 1 Θέση εργασίας Διατήρηση θέσεων εργασίας 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες</p>
4	<p>Κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης από την οινοποιητική επιχείρηση (δηλαδή το οινοποιείο /οξοποιείο ξυδιού από οίνο/τον συνδεδεμένο με αυτά οινέμπορο) έκτασης 1 εκταρίου τουλάχιστο</p> <p style="text-align: right;"><i>Μέχρι</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ≥1 εκτάριο >0.5 και < 1 εκτάριο ≤ 0.5 εκτάριο Μη κατοχή 	<p>25 μονάδες</p> <p>25 μονάδες 15 μονάδες 10 μονάδες 5 μονάδες</p>

Σημειώνονται τα ακόλουθα:

α) Η δήλωση για **νέες θέσεις εργασίας** αποτελεί δεσμευτικό στόχο που βαθμολογείται βάσει προνοιών της Παρέμβασης. Θα ελέγχεται κατά την επαλήθευση του αντικειμένου και σε περίπτωση απόκλισης η βαθμολογία θα τροποποιείται και η απόφαση για παραχώρηση χορηγίας πιθανόν να αναθεωρείται.

β) Η κατοχή αμπελουργικής εκμετάλλευσης θα πρέπει να τεκμηριώνεται με σχετικό αποδεικτικό από το Τμήμα Γεωργίας (Κλάδος Αμπελουργίας/Οινολογίας).

γ) Μία αίτηση για να θεωρηθεί επιτυχής για ενίσχυση θα πρέπει να συγκεντρώσει το **40%** του συνόλου των μονάδων στα κριτήρια προτεραιότητας που έχουν τεθεί (δηλαδή 40 μονάδες).

δ) Οι αιτήσεις δικαιούχων οινοποιητικών επιχειρήσεων (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), οι οποίες ασχολούνται αποκλειστικά με τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (**οινέμποροι**), χωρίς να κατέχουν οινοποιεία/ οξοποιεία ξυδιού από οίνο (φυσικά ή νομικά πρόσωπα), αλλά έχουν τεκμηριωμένη σύνδεση με αυτά (όπως αναφέρεται στην παράγραφο 4), θα αξιολογούνται στο κριτήριο αρ. 2 βάσει της τοποθεσίας του οινοποιείου που λαμβάνει την ψηλότερη βαθμολογία και σε περίπτωση που δεν διαθέτουν αμπελουργική εκμετάλλευση, θα λαμβάνουν τη χαμηλότερη βαθμολογία στο κριτήριο αρ. 4.

16.2.4 Η Επιτροπή, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, διατηρεί πλήρη αυτονομία και ανεξαρτησία, υπό την προϋπόθεση ότι ενεργεί εντός των νόμιμων πλαισίων δηλαδή μέσα στα πλαίσια των νόμων και κανονισμών που διέπουν την προκήρυξη και υλοποίηση της Παρέμβασης.

Κατά την αξιολόγηση των αιτήσεων η Επιτροπή δύναται να καλεί τους αιτητές σε προσωπική συνέντευξη για να δώσουν διευκρινίσεις σχετικά με τις αιτήσεις τους.

16.2.5 Η διαδικασία που θα ακολουθείται αναλύεται πιο κάτω:

16.2.5.1 **Οι αιτήσεις θα εξετάζονται με βάση την ημερομηνία υποβολής τους.** Αυτές που προχωρούν στο στάδιο της αξιολόγησης, βαθμολογούνται από την Αρμόδια Επιτροπή με βάση τα κριτήρια Προτεραιότητας που αναφέρονται στην παράγραφο 16.2.3 του παρόντος Εγχειριδίου και ετοιμάζεται κατάλογος των αιτήσεων που εντάσσονται στην Παρέμβαση.

16.2.5.2 Οι αιτήσεις που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση θα είναι αυτές που θα συγκεντρώσουν **τουλάχιστον το 40%** της συνολικής βαθμολογίας των κριτηρίων Προτεραιότητας, δηλαδή **40 μονάδες (40% X 100 μονάδες), μέχρι εξάντλησης του εγκεκριμένου προϋπολογισμού της δημόσιας χρηματοδότησης. Η μέγιστη δυνατή βαθμολογία ανέρχεται σε 100 μονάδες.**

Οι αιτήσεις που θα εξασφαλίσουν λιγότερες από 40 μονάδες θα απορρίπτονται.

16.2.5.3 Σημειώνεται ότι οι κατάλογοι των αιτήσεων που θα εξεταστούν από την αρμόδια Επιτροπή θα επικυρώνονται (ανά δέσμες) από το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας.

16.2.5.4 Για τις αιτήσεις που εγκρίνονται με βάση τις πιο πάνω διαδικασίες, ενημερώνονται σχετικά οι αιτητές και ετοιμάζονται τα έγγραφα των Συμφωνιών Δημόσιας Ενίσχυσης. Αναφορικά με αιτήσεις που έχουν απορριφθεί, οι ενδιαφερόμενοι διατηρούν το δικαίωμα υποβολής ένστασης (η παράγραφος 27 είναι σχετική).

17. Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης

17.1 Για τις αιτήσεις που θα ενταχθούν στην Παρέμβαση, θα υπογράφεται σχετική Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης μεταξύ της επιχείρησης και του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, με την οποία έκαστο μέρος θα αναλαμβάνει τις σχετικές δεσμεύσεις και υποχρεώσεις, όπως αυτές απορρέουν από τους όρους της Παρέμβασης.

Υπογραμμίζεται ότι η ΣΔΕ θα πρέπει να υπογράφεται το αργότερο σε δύο μήνες από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής. Σε αντίθετη περίπτωση η έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

17.2 Η υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης θα γίνεται **νοουμένου ότι έχει τεκμηριωθεί με τα απαιτούμενα παραστατικά η δυνατότητα της αιτήτριας επιχείρησης να χρηματοδοτήσει την προτεινόμενη επένδυση είτε μέσω ιδίων πόρων (π.χ. καταθέσεις) είτε μέσω σχετικής έγκρισης δανείου ή άλλης διευκόλυνσης από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.** Για όσες επιχειρήσεις δεν υπέβαλαν τα απαραίτητα αποδεικτικά για τη χρηματοδότηση της πρότασης κατά το στάδιο της αίτησης, θα δίδεται προθεσμία **δύο (2) μηνών**, από την ημερομηνία της εγκριτικής επιστολής, για προσκόμιση τους και υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης. Σε αντίθετη περίπτωση, η έγκριση θα ακυρώνεται και οι πόροι θα διατίθενται σε τυχόν επιλαχόντες αιτητές.

17.3 Η επιχείρηση θα πρέπει να ενημερώσει γραπτώς **και απαραίτητα πριν από την ημερομηνία υπογραφής της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης (ΣΔΕ)** για τον χρόνο υλοποίησης του εγκριμένου επενδυτικού της έργου, ότι έχει εγγραφεί στο Μητρώο Αιτητών του ΚΟΑΠ και να υποβάλλει τραπεζική εγγύηση καλής εκτέλεσης υπέρ του ΚΟΑΠ ύψους **5%** επί του συνολικού ποσού των επιλέξιμων επενδύσεων, η οποία θα λήγει 6 μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, αλλά θα αποδεσμεύεται μετά την ημερομηνία της πληρωμής του υπολοίπου, νοουμένου ότι η επένδυση έχει ολοκληρωθεί.

18. Ολοκλήρωση των επενδυτικών δράσεων και αίτηση πληρωμής

18.1 Ο αιτητής, μετά την πλήρη ή μερική αποπεράτωση των επενδυτικών δράσεων (αναλόγως της περίπτωσης) και **το αργότερο εντός 30 ημερολογιακών ημερών**, ενημερώνει το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και υποβάλλει αίτηση για σκοπούς καταβολής του συνόλου ή του υπολοίπου της ενίσχυσης σε περίπτωση που έχει ήδη λάβει μέρος της ενίσχυσης. Σε περίπτωση κωλύματος για υποβολή της αίτησης πληρωμής εντός του καθορισμένου χρονοδιαγράμματος, θα πρέπει να υποβάλλεται τεκμηριωμένο αίτημα για παράταση και θα λαμβάνεται ανάλογη απόφαση.

18.2 Ο αιτητής δύναται να ζητήσει γραπτώς παράταση της καταληκτικής ημερομηνίας ολοκλήρωσης των επενδύσεων **υπό την προϋπόθεση ότι η νέα καταληκτική ημερομηνία δε θα είναι πέραν της 30^{ης} Απριλίου 2026.** Νοείται ότι, θα πρέπει να παραταθεί ανάλογα και η λήξη της/των τραπεζικής/-ών εγγύησης/-σεων που έχει/-ουν υποβληθεί, έτσι ώστε η

ημερομηνία λήξης της/τους να είναι έξι (6) μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων.

18.3 Σημειώνεται ότι η καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων αποτελεί δέσμευση και βασική προϋπόθεση για την καταβολή της χορηγίας, **πλην περιπτώσεων ανωτέρας βίας και άλλων που αναφέρονται στην παράγραφο 19.**

Συνεπώς, η καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των επενδυτικών δράσεων και κατά συνέπεια της υποβολής αίτησης πληρωμής, δυνατό να οδηγήσει στην απόρριψη της πληρωμής ή την ανάκτηση ήδη καταβληθείσας ενίσχυσης.

18.4 Επιχειρήσεις που θα συμμετάσχουν στην Παρέμβαση, πριν την καταβολή της ενίσχυσης που αναλογεί σε οποιαδήποτε αίτηση πληρωμής (εξαιρουμένης της προκαταβολής) θα πρέπει να προσκομίσουν:

- Συγκεντρωτική κατάσταση των δράσεων που υλοποιήθηκαν.
- Αντίγραφα των:
  - (α) σελίδων του Γενικού Καθολικού (Detailed Ledger Report) στις οποίες θα πρέπει να είναι καταχωρημένες οι νέες επενδύσεις.
  - (β) καταστάσεων του/ων τραπεζικού/ων λογαριασμού/ων της επιχείρησης στις οποίες να φαίνονται οι εκκαθαρίσεις των επιταγών με τις οποίες πληρώθηκαν οι επενδύσεις.
- Βάσει της απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου με αριθμο 79.218 με ημερομηνία 29/07/2015, τα ακόλουθα:
  - Βεβαίωση από τις Υπηρεσίες Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Έντυπο ΥΚΑ Β-7) που να αναφέρει το συνολικό αριθμό εργοδοτούμενων και ότι η επιχείρηση έχει διευθετήσει τις εισφορές/τέλη στα Ταμεία στα οποία υπάρχει υποχρέωση πληρωμής εισφορών/τελών.
  - Βεβαίωση από το Τμήμα Φορολογίας ότι η επιχείρηση έχει υποβάλει τις φορολογικές της δηλώσεις, τόσο της άμεσης όσο και της έμμεσης φορολογίας (Φόρος Εισοδήματος και ΦΠΑ) και ότι έχει τακτοποιημένες τις φορολογικές της υποχρεώσεις).
- Βεβαίωση από τον αρχιτέκτονα /πολίτικο μηχανικό του έργου στην οποία να γίνεται ανάλυση των οικοδομικών εργασιών που υλοποιήθηκαν ξεχωριστά:
  - για την ανέγερση νέων κτιρίων και υποστατικών ή την απόκτηση (αγορά) και τη διαμόρφωση.
  - για έργα υποδομής σχετικά με τη διαμόρφωση, ανάπλαση και εξωραϊσμό του περιβάλλοντα χώρου, με στόχο τη βελτίωση της επισκεψιμότητας.
  - για κατασκευή εξωτερικών τοίχων αντιστήριξης.

- για έργα υποδομής για τη βελτίωση της αισθητικής και του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων κτιριακών υποδομών με στόχο την αναβάθμιση της λειτουργικότητας και της επισκεψιμότητάς τους.

Το αίτημα πληρωμής θα πρέπει να συνοδεύεται από τα απαραίτητα παραστατικά που αφορούν τις πραγματοποιηθείσες δαπάνες (τιμολόγια, αποδείξεις εξόφλησης, διατακτικά αρχιτέκτονα κλπ).

18.5 Τονίζεται ότι, στα τιμολόγια πρέπει να αναγράφεται, όπου είναι εφικτό, ο αριθμός πλαισίου των μηχανημάτων/ εξοπλισμού. Σε περίπτωση μη αναγραφής πρέπει να προσκομίζεται **επεξήγηση από τον προμηθευτή**, π.χ. περιπτώσεις εξατομικευμένων μηχανημάτων ή και άλλων μηχανημάτων / εξοπλισμού που εκ' φύσεως τους δεν φέρουν αριθμό πλαισίου κ.λ.π. **Σε αντίθετη περίπτωση, το μηχάνημα δεν θα θεωρείται επιλέξιμο.**

18.6 Για επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις απαιτείται να προσκομίζονται όλα τα διατακτικά του αρχιτέκτονα του έργου ώστε να επιβεβαιώνεται ότι η επιδότηση γίνεται βάσει του ποσοστού υλοποίησης και κόστους/χρεώσεων που πιστοποιεί ο αρχιτέκτονας.

18.7 Για τις επενδύσεις σε εμπορικά οχήματα απαιτείται να προσκομίζεται το Πιστοποιητικό Εγγραφής Μηχανοκίνητου Οχήματος στο όνομα της επιχείρησης.

18.8 Οι **υφιστάμενες επιχειρήσεις** που θα συμμετάσχουν στο Μέτρο, πριν από την πληρωμή οποιασδήποτε χορηγίας, **εξαιρουμένης της προκαταβολής** θα πρέπει να προσκομίσουν:

- **Άδεια απόρριψης Αποβλήτων ή Βεβαίωση από το Τμήμα Περιβάλλοντος** του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος για συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές νομοθεσίες (επισυνάπτεται ως **Παράρτημα IV** αντίγραφο επιστολής η οποία θα μπορεί να υποβάλλεται εκ μέρους της επιχείρησης στο Τμήμα Περιβάλλοντος).
- **Υγειονομικό πιστοποιητικό / βεβαίωση από το Τμήμα Ιατρικών Υπηρεσιών και Υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας** (Υγειονομική Υπηρεσία) σύμφωνα με τους Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώληση) Νόμους 1996-2014(N. 54(1) /1996) και τους Κανονισμούς (ΕΚ) αριθ. 882/2004, 852/2004 και 853/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29^{ης} Απριλίου 2004.
- **Βεβαίωση Εγγραφής σύμφωνα με τους Περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Βεβαίωση Εγγραφής Υποστατικών, Εγκαταστάσεων, Επιχειρήσεων και Χώρων Εργασίας) Κανονισμούς του 2019 (Καν. 4)** από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Διευκρινίζεται ότι παραστατικά που έχουν ημερομηνία λήξης, για να γίνουν αποδεκτά θα πρέπει **να έχουν ισχύ κατά το στάδιο υποβολής της αίτησης πληρωμής.**

18.9 Οι **νέες επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που θα μετεγκατασταθούν** θα μπορούν να υποβάλλουν τα πιο πάνω πιστοποιητικά / άδειες μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού τους έργου, **εντός δύο ετών** από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης.

Επιπρόσθετα, υφιστάμενες επιχειρήσεις που αιτούνται επενδύσεις κτιριακών εγκαταστάσεων (επέκταση/ διαμόρφωση /διαρρύθμιση κτιρίου) θα μπορούν να υποβάλλουν νέα Βεβαίωση Εγγραφής από το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας **εντός δύο ετών** από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης.

Για τον σκοπό αυτό θα υποβάλλεται κατά το στάδιο επαλήθευσης της επένδυσης σχετική Υπεύθυνη Δήλωση/Δέσμευση του αιτητή.

Σε περίπτωση που τα εν λόγω πιστοποιητικά δεν υποβληθούν εντός της διετίας και για λόγους που δεν οφείλονται στην αρμόδια αρχή έκδοσης τους, τότε το ολικό ποσό της ενίσχυσης θα επιστρέφεται στον ΚΟΑΠ, προσαυξημένο με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

19. Καταβολή της ενίσχυσης

19.1 Εκτός των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2116, οι οποίες επέρχονται στο διάστημα κατά το οποίο πρέπει να πραγματοποιηθούν οι επενδύσεις, η ενίσχυση καταβάλλεται μόλις εξακριβωθεί ότι μια μεμονωμένη επενδυτική δράση που καλύπτεται από την αίτηση, υλοποιήθηκε και ελέγχθηκε επί τόπου.

19.2 Η ενίσχυση καταβάλλεται εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία υποβολής έγκυρης και πλήρους ενδιάμεσης ή τελικής αίτησης πληρωμής.

19.3 Δύναται επίσης να καταβάλλεται **προκαταβολή** σε ποσοστό που δεν θα υπερβαίνει το **80% της δημόσιας ενίσχυσης**, υπό την προϋπόθεση ότι ο δικαιούχος θα υποβάλει **τραπεζική εγγύηση υπέρ του ΚΟΑΠ ή κατάθεση σε λογαριασμό του ΚΟΑΠ σε ποσοστό 100% του ύψους της προκαταβολής**. Η εγγύηση προκαταβολής **θα λήγει έξι μήνες μετά την καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης των επενδύσεων**, αλλά θα αποδεσμεύεται όταν εξακριβωθεί από τον ΚΟΑΠ, ότι το ποσό της ενίσχυσης που αντιστοιχεί στην πραγματική δαπάνη που σχετίζεται με την επένδυση, υπερβαίνει το ποσό της προκαταβολής.

Το συνολικό ποσό της προκαταβολής πρέπει να δαπανάται για την υλοποίηση των σχετικών επενδύσεων το αργότερο έως το τέλος του δεύτερου οικονομικού έτους μετά το οικονομικό έτος κατά τη διάρκεια του οποίου καταβλήθηκε η προκαταβολή, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας και άλλων έκτακτων περιστάσεων. Σε περίπτωση όπου τυχόν καθυστέρηση υλοποίησης των επενδυτικών δράσεων μεταθέτει την ημερομηνία υλοποίησής τους **πέραν της 30^{ης} Απριλίου 2026** και εφόσον ζητηθεί γραπτώς από τον αιτητή, δύναται να δοθεί έγκριση παράτασης. Η εγγύηση θα πρέπει να λήγει έξι μήνες μετά τη νέα καταληκτική ημερομηνία ολοκλήρωσης της επένδυσης, αλλά θα αποδεσμεύεται αφότου ελεγχθεί επί τόπου και διαπιστωθεί ότι η επένδυση έχει ολοκληρωθεί στο σύνολό της.

19.4 Το Υπουργείο διενεργεί τους απαραίτητους ελέγχους για επιβεβαίωση της πιστής τήρησης της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης και εγκρίνει ή απορρίπτει τα αιτήματα πληρωμής. Η ενίσχυση καθίσταται πληρωτέα από την ημερομηνία γνωστοποίησης της ολοκλήρωσης μέρους ή του συνόλου των επενδυτικών δράσεων (ανάλογα με την περίπτωση).

19.5 Ο δικαιούχος θα επιτρέψει σε εξουσιοδοτημένους αντιπροσώπους και αρμόδιους Λειτουργούς του Υπουργείου ή/και του ΚΟΑΠ και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών αρχών της Κυπριακής Δημοκρατίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να επισκέπτονται ελεύθερα τα υποστατικά της επιχείρησης του προς επιθεώρηση των επιχορηγηθέντων επενδύσεων και να παρέχει σε αυτούς όλες τις αναγκαίες εξηγήσεις, στοιχεία και πληροφορίες.

20. Ποινές / Κυρώσεις

20.1 **Οι αιτητές έχουν δικαίωμα να αποσύρουν την αίτηση τους εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών από την τελευταία ημερομηνία υποβολής των αιτήσεων συμμετοχής χωρίς κυρώσεις. Σε ενδεχόμενη περίπτωση εκπρόθεσμης απόσυρσης αίτησης ή απόσυρσης μετά από την επιστολή για έγκριση, θα επιβάλλεται ποινή μη συμμετοχής του αιτητή στην επόμενη προκήρυξη της Παρέμβασης.**

20.2 Η εφαρμογή της Παρέμβασης προνοεί την επιβολή ποινών για περιπτώσεις που αφορούν υποβολή ψευδών δηλώσεων, αθέτηση συμβατικών υποχρεώσεων, εγκατάλειψη των επενδύσεων, καθώς και στις περιπτώσεις δόλου εκ μέρους του αιτητή. Οι ποινές μπορεί να αφορούν κατάπτωση εγγυήσεων, επιστροφή δημόσιων ενισχύσεων (έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία), καθώς επίσης και αποκλεισμό για 3 χρόνια από επόμενες προκηρύξεις της Παρέμβασης. Σε σοβαρότερες περιπτώσεις, πχ δόλος, μπορεί να ασκηθεί και ποινική δίωξη.

Συγκεκριμένα: Εάν διαπιστωθεί αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης ή εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή μη ολοκλήρωση του μέχρι την καταληκτική ημερομηνία, δύναται να γίνει κατάπτωση της εγγυητικής καλής εκτέλεσης (υποβάλλεται με τη υπογραφή της Συμφωνίας Δημόσιας Ενίσχυσης) καθώς και της εγγυητικής στην περίπτωση που χορηγήθηκε προκαταβολή, ή και να ληφθούν επιπλέον μέτρα προκειμένου να ανακτηθεί το σύνολο τυχόν καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης, προσαυξημένης με το επιτόκιο που προνοείται από τη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Επιπλέον ο ΚΟΑΠ δύναται να αποκλείσει τη συμμετοχή του αιτητή για τρία χρόνια από τις επόμενες προκηρύξεις της Παρέμβασης.

20.3 Αν κατά την **περίοδο της πενταετίας που αρχίζει από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης** η επιχείρηση πωλήσει ή μεταβιβάσει ή μετακινήσει για οποιονδήποτε λόγο ή εκμισθώσει μηχανήματα ή εξοπλισμό που έχουν επιχορηγηθεί, χωρίς προηγούμενη έγκριση του Υπουργείου (τέτοια έγκριση θα δίδεται σε πολύ εξαιρετικές περιπτώσεις), ή κατά την περίοδο της πενταετίας που αρχίζει από την ημερομηνία καταβολής του τελευταίου μέρους της ενίσχυσης, διαπιστωθεί παύση για οποιονδήποτε λόγο της παραγωγικής λειτουργίας της επιχείρησης, τότε η εγκριτική απόφαση ανακαλείται και το σύνολο της καταβληθείσας δημόσιας ενίσχυσης καθίσταται αμέσως απαιτητό, έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση αχρεωστήτως καταβληθέντος ποσού, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Αν υπάρχουν εγγυητικές που συστάθηκαν, γίνεται άμεσα η κατάπτωση τους. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

20.4 Σε περίπτωση που διαπιστωθεί εγκατάλειψη του επενδυτικού προγράμματος ή τροποποίηση της χρήσης του που δεν συνάδει με τους σκοπούς έγκρισης του και χωρίς να υπάρχει η έγκριση του Υπουργείου, ή μη υλοποίηση του έργου όπως αυτό περιγράφεται στη

Συμφωνία Δημόσιας Ενίσχυσης, ενώ είχε προηγηθεί λήψη τμηματικών πληρωμών ή προκαταβολής ή του συνόλου της ενίσχυσης, ο δικαιούχος είναι υποχρεωμένος να επιστρέψει το εν λόγω ποσό έντοκα, όπως προνοείται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία. Τα ανακτηθέντα ποσά, καθώς και οι τόκοι, καταβάλλονται στον ΚΟΑΠ.

20.5 Δεν καταβάλλεται καμία πληρωμή υπέρ δικαιούχων για τους οποίους εξακριβώνεται ότι δημιούργησαν με τεχνητό τρόπο τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για την απόκτηση των εν λόγω πληρωμών με σκοπό την εξασφάλιση πλεονεκτήματος αντίθετου προς τους στόχους της οικείας Παρέμβασης.

20.6 Σε περιπτώσεις διαπίστωσης αποκλίσεων που οφείλονται σε ανωτέρα βία ή σε εξαιρετικές περιστάσεις, το Υπουργείο ή / και ο ΚΟΑΠ δεν επιβάλλει ποινές μείωσης ή αποκλεισμού στον αιτητή. Με την επιφύλαξη των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων κατά τα οριζόμενα στο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2021/2116, μπορούν να γίνουν αποδεκτές ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας ή εξαιρετικές περιστάσεις οι ακόλουθες:

- (α) Θάνατος του ιδιοκτήτη / διευθυντή.
- (β) Ανικανότητα, λόγω προβλημάτων υγείας, του ιδιοκτήτη / διευθυντή να ασκήσει το επάγγελμά του για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- (γ) Σοβαρή φυσική καταστροφή που προκάλεσε σημαντική ζημιά στην οινοποιητική επιχείρηση.
- (δ) Σοβαρή καταστροφή από ατύχημα της οινοποιητικής επιχείρησης.
- (ε) Περιπτώσεις όπως φυσικές καταστροφές, πανδημία, πόλεμος, οικονομική κρίση, ενεργειακή κρίση, οι οποίες προκαλούν την καθυστέρηση της υλοποίησης της επένδυσης.

Σημειώνεται ότι ο πιο πάνω κατάλογος περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων δεν είναι εξαντλητικός.

Η γνωστοποίηση των περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή των εξαιρετικών περιστάσεων και οι σχετικές αποδείξεις πρέπει να υποβάλλονται γραπτώς στο Υπουργείο εντός 60 ημερολογιακών ημερών από το συμβάν.

21. Αλλαγές σε Δράσεις των Δικαιούχων (Ήσσανος και Μείζονος Σημασίας)

Πριν από την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης, και σε κάθε περίπτωση, πριν από τον επιτόπιο έλεγχο που προηγείται της τελικής πληρωμής, ο δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει τροποποιήσεις στην αρχικά εγκριθείσα δράση, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές δεν υπονομεύουν τους στόχους της συνολικής δράσης και είναι δεόντως αιτιολογημένες.

Τα αιτήματα θα πρέπει να υποβάλλονται σε συγκεκριμένο τυποποιημένο έγγραφο, το οποίο θα διατίθεται από το ΥΕΕΒ.

Τονίζεται ότι, ο αιτητής θα πρέπει στο αίτημά του να αναφέρει τις εγκριθείσες επενδύσεις (με βάση τον α/α και την περιγραφή που φαίνεται στους Πίνακες Επενδύσεων) οι οποίες τροποποιούνται και να παρέχει επαρκή αιτιολόγηση για την αναγκαιότητα της κάθε αλλαγής. Επιπρόσθετα, θα πρέπει να προσκομίζει σχετικά αποδεικτικά έγγραφα π.χ. προσφορές /τεχνικά εγχειρίδια για τις νέες επενδύσεις. Σε περιπτώσεις που οι αλλαγές αφορούν εξοπλισμό διαφορετικής δυναμικότητας από τον εγκεκριμένο με κόστος **πέραν των €30.000**, θα πρέπει να προσκομίζονται **δύο προσφορές** από διαφορετικούς προμηθευτές, ως η σχετική πρόνοια της Παρέμβασης. Σημειώνεται πως οι περιπτώσεις αιτήματος που αφορούν μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ δράσεων που έχουν εγκριθεί λόγω εξοικονομήσεων που προκύπτουν θα πρέπει να αναφέρονται επακριβώς.

21.1 Ήσσονος και Μείζονος σημασίας αλλαγές

Μικρές αλλαγές (ήσσονος σημασίας) στις δράσεις των δικαιούχων επιτρέπονται στο πλαίσιο του αρχικά εγκριθέντος ποσού της επιλέξιμης στήριξης υπό την προϋπόθεση ότι:

(α) γίνεται ενημέρωση της αρμόδιας αρχής εφαρμογής χωρίς να απαιτείται προηγούμενη έγκριση, (β) δεν επηρεάζουν την επιλεξιμότητα οποιουδήποτε μέρους της δράσης και των συνολικών της στόχων (γ) επιτρέπονται μεταφορές κεφαλαίων μεταξύ των ενεργειών που καλύπτονται από δράση που έχει ήδη εγκριθεί **έως το 20% κατ' ανώτατο όριο** των αρχικώς εγκριθέντων ποσών για κάθε ενέργεια, και ότι δεν γίνεται υπέρβαση του συνολικού ποσού της εγκριθείσας στήριξης και (δ) τα αρχικώς εγκριθέντα ποσά για κάθε ενέργεια μειώνονται **έως 20% κατ' ανώτατο όριο**.

Μείζονος σημασίας αλλαγές καλούνται όσες αλλαγές δεν είναι **ήσσονος σημασίας** (όπως αναφέρεται πιο πάνω) και επιτρέπονται υπό την προϋπόθεση ότι: (α) γίνεται ενημέρωση της αρμόδιας αρχής εφαρμογής και (β) **λαμβάνεται σχετική έγκριση** για τις αλλαγές.

21.2 Προθεσμίες Ενημέρωσης της Αρμόδιας Αρχής

Για τις ήσσονος σημασίας αλλαγές συστήνεται οι δικαιούχοι να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή εφαρμογής άμεσα και το αργότερο με την υποβολή του αιτήματος πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης.

Για τις μείζονος σημασίας αλλαγές, οι δικαιούχοι υποχρεούνται να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή εφαρμογής έγκαιρα και είτε (α) όχι αργότερα από τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν την έναρξη υλοποίησης των προτεινόμενων ενεργειών/δαπανών για την πρόθεση μεταβολής των ενεργειών και του εκτιμώμενου κόστους, είτε (β) πριν από την υποβολή της αίτησης πληρωμής του υπολοίπου της ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση, η σχετική έγκριση λαμβάνεται πριν από τον επιτόπιο έλεγχο που προηγείται της τελικής πληρωμής.

Μετά τη λήξη των εν λόγω προθεσμιών, οι μεταβολές αυτές και τυχόν διενεργηθέντες δαπάνες δεν θα γίνονται αποδεκτές, παρά μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις (*force majeure*) όπου δικαιολογημένα οι αιτητές αιτούνται γραπτώς την αλλαγή.

Η αρμόδια αρχή εφαρμογής οφείλει να ενημερώσει γραπτώς τους ενδιαφερόμενους δικαιούχους εντός τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών κατά το μέγιστο από την ενημέρωση της, κατά πόσο οι αιτούμενες τροποποιήσεις εγκρίνονται ή απορρίπτονται.

22. Πρόδηλα σφάλματα

Κάθε ανακοίνωση, απαίτηση ή αίτηση που υποβάλλεται συμπεριλαμβανομένης αίτησης ενίσχυσης, είναι δυνατόν να αναπροσαρμοσθεί οποτεδήποτε μετά την υποβολή της σε περιπτώσεις πρόδηλων σφαλμάτων. Τα πρόδηλα σφάλματα που αναγνωρίζονται από την αρμόδια αρχή είναι τα ακόλουθα:

- Στοιχεία που φαίνονται έκδηλα αταίριαστα σε σχέση με τις ζητούμενες πληροφορίες.
- Λάθος κωδικός εάν διαπιστώνεται τούτο από άλλες πληροφορίες.
- Λάθη που διαπιστώνονται στα πλαίσια ενός πιο επισταμένου ελέγχου (οπτικά ή μηχανογραφικά) και τα οποία προκύπτουν από σύγκριση των στοιχείων που δίδονται στην αίτηση ή στα συνοδευτικά δικαιολογητικά.
- Λάθη αριθμητικών πράξεων.
- Ασυμβατότητες μεταξύ των πληροφοριών του ίδιου εντύπου.
- Τυπογραφικό λάθος των επισυναπτόμενων στοιχείων που προέρχονται από μηχανογραφικό σύστημά του αιτητή, και εφόσον αποδεικνύεται με τη βοήθεια άλλων πληροφοριών ότι ο αιτητής είχε δηλώσει τα στοιχεία ορθά.

23. Παρατυπίες και Απάτη

Ο ΚΟΑΠ έχει μηδενική ανοχή σε φαινόμενα απάτης. Όλες οι περιπτώσεις υπόνοιας απάτης παραπέμπονται για διερεύνηση στην Αστυνομία και στον Γενικό Εισαγγελέα / Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (ανάλογα με την περίπτωση). Ο ΚΟΑΠ θέτει επίσης στη διάθεση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στοιχεία για τις παρατυπίες και τις περιπτώσεις υπόνοιας απάτης που διαπιστώνονται, καθώς και πληροφορίες για τα μέτρα που λαμβάνονται.

«Παρατυπία» συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του δικαίου της Ε.Ε. που προκύπτει από πράξη ή παράληψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός της Ε.Ε.

«Υπόνοια απάτης» θεωρείται κάθε παρατυπία που οδηγεί στην κίνηση διοικητικής ή δικαστικής διαδικασίας σε εθνικό επίπεδο ώστε να καθοριστεί η ύπαρξη δόλου, και ιδίως απάτης.

«Απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ» συνιστά, μεταξύ άλλων, κάθε εκ προθέσεως πράξη ή παράλειψη, σχετικά με:

- τη χρήση ή την υποβολή ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων, με αποτέλεσμα την υπεξαίρεση ή την εσφαλμένη παρακράτηση πόρων ή στοιχείων που προέρχονται από τον προϋπολογισμό της Ε.Ε. ή από προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Ε.Ε. ή για λογαριασμό της,
- την αποσιώπηση πληροφοριών κατά παράβαση ειδικής υποχρέωσης, με τα ίδια ως ανωτέρω αποτελέσματα,
- την κατάχρηση αυτών των πόρων ή στοιχείων ενεργητικού, για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους χορηγήθηκαν αρχικώς.

Επισύρεται η προσοχή των αιτητών, ειδικά ως προς το περιεχόμενο των αιτήσεων των οποιωνδήποτε δηλώσεων και στοιχείων, τα οποία υποβάλλονται προς υποστήριξη τους ότι, το άρθρο 52(6) του Περί Κυπριακού Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών Νόμου του 2020 (Ν.214(I)/2020) προνοεί ότι: «Φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο παρεμποδίζει υπάλληλο στην εκτέλεση των καθηκόντων του, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου ή το οποίο παρέχει ανακριβή ή ψευδή στοιχεία και πληροφορίες ή παρεμποδίζει με οποιονδήποτε τρόπο το έργο του διαπράττει ποινικό αδίκημα και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τις οκτώ χιλιάδες ευρώ (€8.000) ή/και στις δύο αυτές ποινές». Όπου ο Οργανισμός έχει εύλογη υποψία για διάπραξη του πιο πάνω ή οποιουδήποτε άλλου ποινικού αδικήματος, η υπόθεση θα παραπέμπεται στις αρμόδιες διωκτικές αρχές.

Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε την Στρατηγική για την καταπολέμηση της Απάτης του ΚΟΑΠ στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

24. Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Ο ΚΟΑΠ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα προσωπικά δεδομένα που υποβάλλουν οι αιτητές, Ο ΚΟΑΠ, ως υπεύθυνος επεξεργασίας βάσει των προνοιών του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων (ΕΕ) 679/2016 και του Νόμου 125(I)/2018, και εφαρμόζοντας την Κοινή Γεωργική Πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επεξεργάζεται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα («ΔΠΧ») που υποβάλλουν οι αιτητές στον ΚΟΑΠ στα πλαίσια αίτησης συμμετοχής τους σε μέτρα, σχέδια και καθεστώτα επιδότησης.

Ο ΚΟΑΠ δεσμεύεται να διατηρεί όλα τα ΔΠΧ που επεξεργάζεται πλήρως ασφαλή και προστατευμένα. Η διαφάνεια στη χρήση των ΔΠΧ και η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων είναι σημαντική για τον ΚΟΑΠ.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε με τον υπεύθυνο προστασίας δεδομένων του ΚΟΑΠ στην ηλεκτρονική διεύθυνση dpo@capo.gov.cy ή ταχυδρομικώς στη διεύθυνση οδός Μιχαήλ Κουτσόφτα 20, (Εσπερίδων & Μιχαήλ Κουτσόφτα), 2000 Λευκωσία, Κύπρος.

Για περισσότερες πληροφορίες συμβουλευτείτε την Πολιτική Ιδιωτικότητας του ΚΟΑΠ στην ιστοσελίδα www.capo.gov.cy.

25. Δημοσιοποίηση των στοιχείων των δικαιούχων στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ (www.capo.gov.cy)

Σε εφαρμογή των άρθρων 98 και 99 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου καθώς και του Κεφαλαίου VI του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 της Επιτροπής, ο ΚΟΑΠ υποχρεούται να δημοσιοποιήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένα στοιχεία των δικαιούχων κονδυλίων προερχόμενων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ). Τα στοιχεία δημοσιοποιούνται εκ των υστέρων έως την 31η Μαΐου κάθε έτους για το προηγούμενο οικονομικό έτος και παραμένουν διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ επί δύο έτη από την ημερομηνία της αρχικής δημοσιοποίησής τους.

Η δημοσιοποίηση περιλαμβάνει, τηρουμένων των σχετικών προνοιών των πιο πάνω ενωσιακών Κανονισμών τα ακόλουθα στοιχεία:

- το ονοματεπώνυμο, στην περίπτωση φυσικών προσώπων,
- την επωνυμία, στην περίπτωση νομικών οντοτήτων,
- τα αναγκαία στοιχεία για ταυτοποίηση του ομίλου στον οποίο συμμετέχει ο δικαιούχος (επωνυμία μητρικής εταιρείας και αριθμό φορολογικού μητρώου ή αριθμό Φ.Π.Α.),
- τον δήμο στον οποίο κατοικεί ή είναι εγγεγραμμένος ο δικαιούχος και τον ταχυδρομικό κώδικα,
- τα ποσά των ενισχύσεων που αντιστοιχούν σε κάθε μέτρο/παρέμβαση χρηματοδοτούμενη από το ΕΓΤΕ ή το ΕΓΤΑΑ (ενωσιακή και εθνική συνεισφορά) τα οποία έλαβε ο δικαιούχος κατά το υπό εξέταση οικονομικό έτος και το σύνολο αυτών,
- την ονομασία και τον σκοπό του μέτρου/της παρέμβασης,
- την ημερομηνία έναρξης και την αναμενόμενη ημερομηνία ή την πραγματική ημερομηνία ολοκλήρωσης του μέτρου/ της παρέμβασης, και
- το οικείο ταμείο (ΕΓΤΕ ή ΕΓΤΑΑ) από το οποίο χρηματοδοτήθηκε ο δικαιούχος.

Η δημοσιοποίηση πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο για σκοπούς που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλουν οι υπό αναφορά ενωσιακοί Κανονισμοί. Τα δεδομένα ή στοιχεία που δημοσιοποιούνται ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, OLAF, όργανα και επιτροπές της Ευρωπαϊκής Ένωσης) όπως επίσης και από τις αρμόδιες αρχές ελέγχου και διερεύνησης των Κρατών Μελών για σκοπούς διαφύλαξης των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

26. Ενστάσεις

Επιχειρήσεις των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται λόγω μη τήρησης των τυπικών προϋποθέσεων συμμετοχής ή μη ικανοποίησης όλων των κριτηρίων επιλεξιμότητας ή που δεν έχουν συγκεντρώσει τουλάχιστον το 40% της συνολικής βαθμολογίας στα κριτήρια προτεραιότητας ή που μέρος των επενδύσεων τους έχει απορριφθεί γιατί θεωρήθηκε μη επιλέξιμο, έχουν το δικαίωμα όπως **μέσα σε τριάντα (30) ημερολογιακές μέρες** από την ημερομηνία παραλαβής της σχετικής επιστολής του ΥΕΕΒ ή της ενημερωτικής επιστολής του ΚΟΑΠ για την καταβολή της ενίσχυσης, υποβάλουν ένσταση στην Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων του ΚΟΑΠ με την υποβολή σχετικού Εντύπου Υποβολής Ένστασης (https://www.capo.gov.cy/capo/capo.nsf/index_gr/index_gr?OpenDocument) στα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ.

Σημειώνεται ότι, οι αιτητές έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ένσταση είτε (α) μετά την προκαταρκτική έγκριση ή απόρριψη της αίτησής τους, είτε (β) μετά την καταβολή της ενίσχυσης από τον ΚΟΑΠ (όπου εφαρμόζεται).

Το δικαίωμα υποβολής ένστασης ισχύει και σε περιπτώσεις ενδιάμεσων αιτήσεων (όπου εφαρμόζεται)

Το Έντυπο Υποβολής Ένστασης θα πρέπει:

- να υποβάλλεται σε πρωτότυπη μορφή γραπτός
- πλήρως συμπληρωμένο
- να εκθέτει ειδικά και επακριβώς τους λόγους της ένστασης.

- να συνοδεύεται απαραίτητα από την επιστολή/ενημέρωση κατά της οποίας υποβάλλεται η ένσταση καθώς και από οποιαδήποτε έγγραφα/πιστοποιητικά/στοιχεία προς υποστήριξη της ένστασης.

* Ένσταση η οποία δεν συνοδεύεται από τα απαραίτητα υποστηρικτικά στοιχεία και έγγραφα **θα απορρίπτεται.**

*Η υποβολή ένστασης δεν αναστέλλει την ισχύ της ληφθείσας απόφασης.

Σε περίπτωση που ο αιτητής υποβάλει το Έντυπο Υποβολής Ένστασης εκπρόθεσμα παραθέτοντας προς τούτο και τους λόγους καθυστέρησης, η Επιτροπή Εξέτασης Ενστάσεων θα εξετάσει και θα αποφασίσει κατά πόσο υπάρχει εύλογη αιτία που να δικαιολογεί την καθυστέρηση. Η Επιτροπή δύναται αφού προβεί σε δέουσα έρευνα, να ασκήσει τη διακριτική της ευχέρεια και να κάνει αποδεκτό το αίτημα και να δεχθεί να εξετάσει την εκπρόθεσμα υποβληθείσα ένσταση.

Ο ενδιαφερόμενος αιτητής ενημερώνεται για την απόφαση της Επιτροπής Εξέτασης Ενστάσεων με σχετική επιστολή.

27. Οδηγός Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας

Ο ΚΟΑΠ επιδεικνύει δέσμευση στην ακεραιότητα και τις ηθικές αξίες, στα πλαίσια εκτέλεσης των καθηκόντων και των αρμοδιοτήτων του. Όλα τα μέλη του προσωπικού του ΚΟΑΠ, και των Αναδόχων όπου εφαρμόζεται, σε όλα τα διοικητικά επίπεδα, σέβονται την ακεραιότητα και τις ηθικές αξίες στις οδηγίες, τις ενέργειες και τη συμπεριφορά τους. Η ακεραιότητα και οι ηθικές αξίες καθορίζονται στα πρότυπα συμπεριφοράς και κατανοούνται σε όλα τα επίπεδα του ΚΟΑΠ. Προς τούτο, εφαρμόζονται διαδικασίες ούτως ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το προσωπικό του Οργανισμού, και των Αναδόχων όπου εφαρμόζεται, ευθυγραμμίζεται με τα πρότυπα συμπεριφοράς και να αντιμετωπιστούν εγκαίρως τυχόν αποκλίσεις. Ο ΚΟΑΠ επιδεικνύει δέσμευση όσον αφορά το να προσελκύει, να αναπτύσσει και να διατηρεί ικανά άτομα, σε ευθυγράμμιση με τους στόχους του. Στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ, www.capo.gov.cy, υπάρχει αναρτημένος ο Οδηγός Συμπεριφοράς και Δεοντολογίας των Δημοσίων Υπαλλήλων, ο οποίος έχει υιοθετηθεί από τον ΚΟΑΠ.

28. Ηλεκτρονική Ενημέρωση

Το παρόν έντυπο δεν είναι εξαντλητικό και πρέπει να διαβάζεται παράλληλα με τους Κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρονται στην Παράγραφο 1 και οι οποίοι βρίσκονται στην επίσημη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el> και στην ιστοσελίδα του ΚΟΑΠ <http://www.capo.gov.cy>.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

(Παράρτημα VII, Μέρος II του κανονισμού (ΕΕ) 1308/2013)

1. Οίνος

Οίνος είναι το προϊόν που παράγεται αποκλειστικά με πλήρη ή μερική αλκοολική ζύμωση νωπών σταφυλιών, είτε αυτά έχουν υποστεί έκθλιψη είτε όχι, ή γλεύκους σταφυλιών.

Ο οίνος έχει:

α) ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα XVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 8,5% vol., υπό τον όρο ότι προέρχεται αποκλειστικά από σταφύλια που έχουν συγκομιστεί στις αμπελουργικές ζώνες Α και Β που αναφέρονται στο προσάρτημα του παρόντος παραρτήματος, και τουλάχιστον 9% vol. για τις άλλες αμπελουργικές ζώνες·

β) κατά παρέκκλιση του ισχύοντος ελάχιστου αποκτημένου αλκοολικού τίτλου, εφόσον φέρει προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και ανεξαρτήτως της εφαρμογής ή μη των επεξεργασιών που προσδιορίζονται στο παράρτημα XVα σημείο Β, αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 4,5 % vol.·

γ) συνολικό αλκοολικό τίτλο όχι ανώτερο από 15% vol. Κατά παρέκκλιση:

- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να φθάνει το 20% vol. για τους οίνους που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό σε ορισμένες αμπελουργικές περιοχές της Κοινότητας οι οποίες θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4,
- το μέγιστο όριο του ολικού αλκοολικού τίτλου μπορεί να υπερβαίνει το 15% vol. για οίνους με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης που παράγονται χωρίς εμπλουτισμό·

δ) με την επιφύλαξη παρεκκλίσεων που είναι δυνατόν να θεσπιστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, ολική οξύτητα, εκφραζόμενη σε τρυγικό οξύ, τουλάχιστον 3,5 γραμμάρια ανά λίτρο, ήτοι 46,6 χιλιοστοίσοδύναμα ανά λίτρο.

«Ρετσίνα» είναι ο οίνος που παράγεται αποκλειστικά στη γεωγραφική επικράτεια της Ελλάδας από γλεύκος σταφυλιών επεξεργασμένο με ρητίνη Πεύκης Χαλεπίου. Η χρησιμοποίηση της ρητίνης της Πεύκης Χαλεπίου επιτρέπεται μόνο για την παραγωγή οίνου «Ρετσίνα» υπό τους όρους της ισχύουσας ελληνικής νομοθεσίας.

Κατά παρέκκλιση του στοιχείου β), τα «Tokaji eszencia» και «Tokajská esencia» θεωρούνται οίνοι.

2. Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση

Νεαρός οίνος που βρίσκεται ακόμη σε ζύμωση είναι το προϊόν του οποίου η αλκοολική ζύμωση δεν έχει ακόμη περατωθεί και ο οποίος δεν έχει ακόμη διαχωριστεί από την οινολάσπη του.

3. Οίνος λικέρ

Οίνος λικέρ είναι το προϊόν:

α) που έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και όχι ανώτερο από 22% vol.·

β) που έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 17,5% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.·

γ) που παράγεται από:

- γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
- οίνο,

- συνδυασμό των παραπάνω προϊόντων, ή
- γλεύκος σταφυλιών ή μείγμα αυτού με οίνο, προκειμένου για οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι θα καθοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

δ) που έχει αρχικό φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol., εξαιρουμένων ορισμένων οίνων λικέρ με ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

ε) στο οποίο έχουν προστεθεί τα ακόλουθα:

i) μεμονωμένα ή σε μείγμα:

- ουδέτερη αλκοόλη οινικής προέλευσης, συμπεριλαμβανομένης της αλκοόλης που προέρχεται από απόσταξη σταφίδων, με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 96% vol.,
- απόσταγμα οίνου ή σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,

ii) καθώς και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
- συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που αναφέρονται στο στοιχείο ε) σημείο i) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση·

στ) στο οποίο, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του στοιχείου ε), προκειμένου για ορισμένους οίνους λικέρ με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, οι οποίοι περιλαμβάνονται σε κατάλογο που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4, έχουν προστεθεί:

i) οποιοδήποτε από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο ε) σημείο i), μεμονωμένα ή σε συνδυασμό· ή

ii) ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- αλκοόλη από οίνο ή από σταφίδες με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 95% vol. και όχι ανώτερο από 96% vol.·
- αποστάγματα οίνου ή στεμφύλων σταφυλιών με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και όχι ανώτερο από 86% vol.,
- αποστάγματα σταφίδων με αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 52% vol. και κατώτερο από 94,5% vol.

iii) και, κατά περίπτωση, ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα προϊόντα:

- γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση,
- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με απευθείας θέρμανση και, εκτός της κατεργασίας αυτής, ανταποκρίνεται στον ορισμό του συμπυκνωμένου γλεύκους σταφυλιών,
- συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών,
- συνδυασμός ενός από τα προϊόντα που απαριθμούνται στο στοιχείο στ) σημείο ii) με γλεύκος σταφυλιών που αναφέρεται στο στοιχείο γ) πρώτη και τέταρτη περίπτωση.

4. Αφρώδης οίνος

Αφρώδης οίνος είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωματίση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 8,5% vol.

5. Αφρώδης οίνος ποιότητας

Αφρώδης οίνος ποιότητας είναι το προϊόν:

α) που παράγεται με πρώτη ή δεύτερη αλκοολική ζύμωση:

- από νωπά σταφύλια,
- από γλεύκος σταφυλιών,
- από οίνο·

β) που, κατά την εκπωματίση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο αποκλειστικά από τη ζύμωση·

γ) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3,5 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

δ) για το οποίο ο ολικός αλκοολικός τίτλος των “cuvées” που προορίζονται για την παρασκευή του είναι τουλάχιστον 9% vol.

6. Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου

Αφρώδης οίνος ποιότητας αρωματικού τύπου είναι ο αφρώδης οίνος ποιότητας:

α) που παρασκευάζεται με αποκλειστική χρησιμοποίηση, κατά την παρασκευή της “cuvée”, γλεύκους σταφυλιών ή γλεύκους σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση, το οποίο προέρχεται από συγκεκριμένες οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου, βάσει καταλόγου που θα καταρτιστεί από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4. Οι αφρώδεις οίνοι ποιότητας αρωματικού τύπου που παράγονται παραδοσιακά με τη χρησιμοποίηση οίνων κατά την παρασκευή της “cuvée”, προσδιορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4·

β) που, όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα·

γ) του οποίου ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 6% vol·

δ) του οποίου ο ολικός αλκοολικός τίτλος είναι τουλάχιστον 10% vol.

Οι ειδικοί κανόνες όσον αφορά άλλα συμπληρωματικά χαρακτηριστικά ή συνθήκες παραγωγής και εμπορίας καθορίζονται από την Επιτροπή με τη διαδικασία του άρθρου 195 παράγραφος 4.

7. Αεριούχος Αφρώδης οίνος

Αεριούχος αφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο χωρίς προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη·
- β) κατά την εκπωμάτιση του δοχείου, εκλύει διοξείδιο του άνθρακα προερχόμενο εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη αυτού του αερίου·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 3 bar, οφειλόμενη στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα.

8. Ημιαφρώδης οίνος

Ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο, υπό τον όρο ότι ο εν λόγω οίνος έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·
- β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol.·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο ενδογενές διοξείδιο του άνθρακα·
- δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

9. Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος

Αεριούχος ημιαφρώδης οίνος είναι το προϊόν που:

- α) παράγεται από οίνο·
- β) έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 7% vol. και ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.·
- γ) όταν διατηρείται σε θερμοκρασία 20°C σε κλειστά δοχεία, βρίσκεται υπό υπερπίεση τουλάχιστον 1 bar και όχι ανώτερη από 2,5 bar, η οποία οφείλεται στο διαλυμένο διοξείδιο του άνθρακα που προέρχεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει από προσθήκη·
- δ) συσκευάζεται σε δοχεία των 60 λίτρων ή μικρότερα.

10. Γλεύκος σταφυλιών

Γλεύκος σταφυλιών είναι το υγρό προϊόν που παράγεται φυσικώς ή με φυσικές διεργασίες από νωπά σταφύλια. Αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του γλεύκους σταφυλιών που δεν υπερβαίνει το 1% vol. είναι αποδεκτός.

11. Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση είναι το προϊόν της ζύμωσης γλεύκους σταφυλιών, το οποίο έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 1% vol. και κατώτερο από τα τρία πέμπτα του ολικού κατ' όγκο αλκοολικού τίτλου του.

12. Γλεύκος σταφυλιών από λιαστά σταφύλια που έχει υποστεί μερική ζύμωση

Γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν της μερικής ζύμωσης γλεύκους από λιαστά σταφύλια, του οποίου η περιεκτικότητα σε ολικά σάκχαρα πριν από τη ζύμωση είναι τουλάχιστον 272 γραμμάρια ανά λίτρο και ο φυσικός και αποκτημένος αλκοολικός τίτλος δεν είναι κατώτερος από 8% vol. Εντούτοις, ορισμένοι οίνοι ανταποκρινόμενοι στις απαιτήσεις αυτές, οι οποίοι θα προσδιοριστούν από την Επιτροπή με τη διαδικασία του

άρθρου 195 παράγραφος 4, δεν θεωρούνται γλεύκος σταφυλιών που έχει υποστεί μερική ζύμωση από λιαστά σταφύλια.

13. Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο γλεύκος σταφυλιών που παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που θα καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 50,9%.

Το συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

14. Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών

Διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών είναι το μη καραμελωμένο υγρό προϊόν που:

α) παράγεται με μερική αφυδάτωση γλεύκους σταφυλιών, με οποιαδήποτε επιτρεπόμενη μέθοδο εκτός από την απευθείας θέρμανση, κατά τρόπο ώστε η ένδειξη του διαθλασιμέτρου το οποίο χρησιμοποιείται σύμφωνα με μέθοδο που πρόκειται να καθοριστεί βάσει του άρθρου 120ζ, σε θερμοκρασία 20°C, να μην είναι κατώτερη από 61,7%.

β) έχει υποστεί επιτρεπόμενη κατεργασία μείωσης της οξύτητας και απομάκρυνσης συστατικών, εκτός από τα σάκχαρα.

γ) παρουσιάζει τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- pH που δεν υπερβαίνει την τιμή 5 στους 25 Brix,
- οπτική πυκνότητα σε μήκος κύματος 425 nm, για πάχος 1 cm, που δεν υπερβαίνει την τιμή 0,100 για γλεύκος σταφυλιών συμπυκνωμένου στους 25 Brix,
- περιεκτικότητα σε σακχαρόζη μη ανιχνεύσιμη με μέθοδο ανάλυσης που πρόκειται να καθοριστεί,
- δείκτη Folin-Ciocalteu που δεν υπερβαίνει την τιμή 6,00 στους 25 Brix,
- ογκομετρούμενη οξύτητα όχι μεγαλύτερη από 15 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε διοξείδιο του θείου που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- περιεκτικότητα σε σύνολο κατιόντων όχι μεγαλύτερη από 8 χιλιοστοίσοδύναμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- αγωγιμότητα στους 25 Brix και 20°C που δεν υπερβαίνει τα 120 micro-Siemens/cm,
- περιεκτικότητα σε υδροξυμεθυλοφουρουράλη που δεν υπερβαίνει τα 25 χιλιοστόγραμμα ανά χιλιόγραμμο ολικών σακχάρων,
- παρουσία μεσοϊννοσιτόλης.

Το διορθωμένο συμπυκνωμένο γλεύκος σταφυλιών επιτρέπεται να έχει αποκτημένο αλκοολικό τίτλο που δεν υπερβαίνει το 1% vol.

15. Οίνος από λιαστά σταφύλια

Οίνος από λιαστά σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παρασκευάζεται χωρίς εμπλουτισμό, από σταφύλια που έχουν αφεθεί στον ήλιο ή στη σκιά για μερική αφυδάτωση.

β) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 9% vol.

γ) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 16% vol. (ή 272 γραμμάρια σακχάρων ανά λίτρο).

16. Οίνος από υπερώριμα σταφύλια

Οίνος από υπερώριμα σταφύλια είναι το προϊόν που:

α) παράγεται χωρίς εμπλουτισμό.

β) έχει φυσικό αλκοολικό τίτλο ανώτερο από 15% vol.

γ) έχει ολικό αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 15% vol. και αποκτημένο αλκοολικό τίτλο τουλάχιστον 12% vol.

Τα κράτη μέλη δύνανται να ορίζουν περίοδο παλαίωσης για το προϊόν αυτό.

17. Ξίδι από οίνο

Ξίδι από οίνο είναι το ξίδι που:

α) παράγεται αποκλειστικά με οξική ζύμωση οίνου.

β) έχει ολική οξύτητα τουλάχιστον 60 γραμμάρια ανά λίτρο, εκφραζόμενη σε οξικό οξύ.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

με ημερομηνία 6/5/2003 και αριθμό 2003/361/ΕΚ

ΤΙΤΛΟΣ Ι

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ, ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Άρθρο 1

Επιχείρηση

Επιχείρηση θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως τέτοιες νοούνται ιδίως οι μονάδες που ασκούν βιοτεχνική ή άλλη δραστηριότητα, ατομικά ή οικογενειακά, προσωπικές εταιρείες ή ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 2

Αριθμός απασχολούμενων και οικονομικά όρια προσδιορίζοντα τις κατηγορίες επιχειρήσεων

1. Η κατηγορία των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) αποτελείται από επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζομένους και των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια ευρώ ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 43 εκατομμύρια ευρώ.
2. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από 50 εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 10 εκατομμύρια ευρώ.
3. Στην κατηγορία των ΜΜΕ, ως πολύ μικρή επιχείρηση ορίζεται η επιχείρηση η οποία απασχολεί λιγότερους από δέκα εργαζομένους και της οποίας ο ετήσιος κύκλος εργασιών ή το σύνολο του ετήσιου ισολογισμού δεν υπερβαίνει τα 2 εκατομμύρια ευρώ.

Άρθρο 3

Τύποι επιχειρήσεων που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών

1. «Ανεξάρτητη επιχείρηση» είναι κάθε επιχείρηση που δεν χαρακτηρίζεται ως συνεργαζόμενη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 2 ή ως συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια της παραγράφου 3.
2. «Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις» είναι όλες οι επιχειρήσεις που δεν χαρακτηρίζονται ως συνδεδεμένες κατά την έννοια της παραγράφου 3 και μεταξύ των οποίων υπάρχει η ακόλουθη σχέση: μια επιχείρηση (ανάντη επιχείρηση) κατέχει, η ίδια ή από κοινού με μία ή περισσότερες συνδεδεμένες επιχειρήσεις κατά την έννοια της παραγράφου 3, το 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας άλλης επιχείρησης (κατάντη επιχείρηση).

Ωστόσο, μια επιχείρηση μπορεί να χαρακτηριστεί ως ανεξάρτητη, μη έχουσα δηλαδή συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, ακόμη και εάν το όριο του 25 % καλύπτεται ή υπερκαλύπτεται, εφόσον το ποσοστό αυτό ελέγχεται από τις ακόλουθες κατηγορίες επενδυτών και υπό την προϋπόθεση ότι αυτοί δεν είναι, μεμονωμένα ή από κοινού, συνδεδεμένοι κατά την έννοια της παραγράφου 3 με την οικεία επιχείρηση:

α) δημόσιες εταιρείες συμμετοχών, εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου, φυσικά πρόσωπα ή ομάδες φυσικών προσώπων που ασκούν συστηματικά δραστηριότητες σε επενδύσεις επιχειρηματικού κινδύνου («business angels») και επενδύουν ίδια κεφάλαια σε μη εισηγμένες στο χρηματιστήριο επιχειρήσεις, εφόσον το σύνολο της επένδυσης σε μια ίδια επιχείρηση δεν υπερβαίνει το 1.250.000 ευρώ·

β) πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα μη κερδοσκοπικού σκοπού·

γ) θεσμικοί επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης·

δ) αυτόνομες τοπικές αρχές με ετήσιο προϋπολογισμό μικρότερο από 10 εκατομμύρια ευρώ και λιγότερο από 5.000 κατοίκους.

3. «Συνδεδεμένες επιχειρήσεις» είναι οι επιχειρήσεις που διατηρούν μεταξύ τους μια από τις ακόλουθες σχέσεις:

α) μια επιχείρηση κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης·

β) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου άλλης επιχείρησης·

γ) μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να ασκήσει κυριαρχική επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού αυτής της τελευταίας·

δ) μια επιχείρηση που είναι μέτοχος ή εταίρος άλλης επιχείρησης ελέγχει μόνη της, βάσει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της εν λόγω επιχείρησης, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων αυτής της επιχείρησης.

Τεκμαίρεται ότι δεν υπάρχει κυρίαρχη επιρροή, εφόσον οι επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο δεν υπεισέρχονται άμεσα ή έμμεσα στη διαχείριση της εξεταζόμενης επιχείρησης, με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων που κατέχουν με την ιδιότητά τους ως μετόχων ή εταίρων.

Συνδεδεμένες θεωρούνται επίσης οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις σχέσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο μέσω μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων ή με τους επενδυτές που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

Οι επιχειρήσεις που διατηρούν μια από τις εν λόγω σχέσεις μέσω ενός φυσικού προσώπου ή ομάδας φυσικών προσώπων που ενεργούν από κοινού θεωρούνται επίσης συνδεδεμένες επιχειρήσεις καθόσον ασκούν το σύνολο ή τμήμα των δραστηριοτήτων τους στην ίδια αγορά ή σε όμορες αγορές.

Ως όμορη αγορά θεωρείται η αγορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας που βρίσκεται αμέσως ανάντη ή κατόντη της σχετικής αγοράς.

4. Εκτός από τις περιπτώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο, μια επιχείρηση δεν μπορεί να θεωρηθεί ΜΜΕ, εάν το 25 % ή περισσότερο του κεφαλαίου της ή

των δικαιωμάτων ψήφου της ελέγχεται, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους δημόσιους οργανισμούς ή δημόσιους φορείς, μεμονωμένα ή από κοινού.

5. Μια επιχείρηση δύναται να υποβάλει δηλώσεις σχετικά με την ιδιότητά της ως ανεξάρτητης, συνεργαζόμενης ή συνδεδεμένης επιχείρησης, καθώς και σχετικά με τα στοιχεία που αφορούν τα αριθμητικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2. Η δήλωση αυτή μπορεί να υποβληθεί ακόμη και εάν η διασπορά κεφαλαίου δεν επιτρέπει να καθοριστεί ποιος το κατέχει εφόσον η επιχείρηση δηλώνει υπεύθυνα ότι μπορεί εύλογα να υποθέσει ότι δεν ανήκει, κατά ποσοστό 25 % ή περισσότερο, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις που είναι συνδεδεμένες μεταξύ τους ή μέσω φυσικών προσώπων ή ομάδας φυσικών προσώπων. Οι δηλώσεις αυτές πραγματοποιούνται με την επιφύλαξη των ελέγχων και εξακριβώσεων που προβλέπονται από τις εθνικές ή κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις.

Άρθρο 4

Στοιχεία για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών και περιόδος αναφοράς

1. Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλειστή διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση. Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.

2. Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται στο άρθρο 2, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.

3. Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

Άρθρο 5

Ο αριθμός απασχολούμενων

Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (EME), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος.

Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των EME. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:

α) οι μισθωτοί·

β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·

γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·

δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.

Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Άρθρο 6

Καθορισμός των στοιχείων της επιχείρησης

1. Στην περίπτωση ανεξάρτητης επιχείρησης, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, πραγματοποιείται αποκλειστικά με βάση τους λογαριασμούς αυτής της επιχείρησης.

2. Στην περίπτωση επιχείρησης που συνεργάζεται ή συνδέεται με άλλες επιχειρήσεις, ο καθορισμός των στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού απασχολούμενων, γίνεται με βάση τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία της επιχείρησης, ή - εφόσον υπάρχουν - τους ενοποιημένους λογαριασμούς της επιχείρησης, ή τους ενοποιημένους λογαριασμούς στους οποίους περιλαμβάνεται και η εξεταζόμενη επιχείρηση βάσει ενοποίησης.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο προστίθενται τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη της εν λόγω επιχείρησης. Τα στοιχεία συγκεντρώνονται κατ' αναλογία προς το ποσοστό συμμετοχής στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου (το υψηλότερο από τα δύο αυτά ποσοστά). Σε περίπτωση διασταυρωμένης συμμετοχής, λαμβάνεται υπόψη το υψηλότερο των ποσοστών αυτών.

Στα στοιχεία που αναφέρονται στο πρώτο και το δεύτερο εδάφιο προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την εξεταζόμενη επιχείρηση και τα οποία δεν περιλαμβάνονται ήδη στους λογαριασμούς βάσει ενοποίησης.

3. Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνεργάζονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν, στα οποία προστίθεται το 100% των στοιχείων των επιχειρήσεων που συνδέονται με τις συνεργαζόμενες αυτές επιχειρήσεις, εκτός εάν τα στοιχεία τους περιλαμβάνονται ήδη βάσει ενοποίησης.

Για την εφαρμογή της παραγράφου 2, τα στοιχεία των επιχειρήσεων που συνδέονται με την εξεταζόμενη επιχείρηση προκύπτουν από τους λογαριασμούς και τα λοιπά στοιχεία τους, ενοποιημένα εφόσον υπάρχουν. Στα στοιχεία αυτά προστίθενται κατ' αναλογία τα στοιχεία των επιχειρήσεων που ενδεχομένως συνεργάζονται με τις συνδεδεμένες αυτές επιχειρήσεις, οι οποίες βρίσκονται ακριβώς ανάντη ή κατόντη αυτών, εάν δεν περιλαμβάνονται ήδη στους ενοποιημένους λογαριασμούς σε αναλογία τουλάχιστον ισοδύναμη με το ποσοστό που ορίζεται στην παράγραφο 2 δεύτερο εδάφιο.

4. Όταν ο αριθμός απασχολούμενων δεδομένης επιχείρησης δεν προκύπτει από τους ενοποιημένους λογαριασμούς, υπολογίζεται συγκεντρώνοντας κατ' αναλογία τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνεργάζονται με την εν λόγω επιχείρηση, και προσθέτοντας τα στοιχεία τα σχετικά με τις επιχειρήσεις που συνδέονται μαζί της.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ
Άρθρο 7

Στατιστικές

Η Επιτροπή λαμβάνει τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να παρουσιάζει τις στατιστικές που καταρτίζει σύμφωνα με τις παρακάτω τάξεις επιχειρήσεων:

- α) 0 έως 1 απασχολούμενο άτομο
- β) 2 έως 9 απασχολούμενα άτομα
- γ) 10 έως 49 απασχολούμενα άτομα
- δ) 50 έως 249 απασχολούμενα άτομα

Άρθρο 8

Παραπομπές

1. Κάθε κοινοτική κανονιστική ρύθμιση ή κάθε κοινοτικό πρόγραμμα που θα τροποποιείται ή θα καταρτίζεται στο μέλλον και θα αναφέρει τους όρους «ΜΜΕ», «πολύ μικρή επιχείρηση», «μικρή επιχείρηση» ή «μεσαία επιχείρηση» ή οποιονδήποτε άλλον παρόμοιο όρο, πρέπει να παραπέμπει στον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση.

2. Κατά τη διάρκεια μιας μεταβατικής περιόδου, τα τρέχοντα κοινοτικά προγράμματα που χρησιμοποιούν τον ορισμό ΜΜΕ της σύστασης 96/280/ΕΚ θα εξακολουθήσουν να παράγουν τα αποτελέσματά τους και τα ευεργετήματα υπέρ των επιχειρήσεων, οι οποίες θεωρούντο ως ΜΜΕ κατά την κατάρτισή τους. Δεν θίγονται οι νομικές δεσμεύσεις που ανέλαβε η Επιτροπή βάσει αυτών των προγραμμάτων.

Με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου, οποιαδήποτε τροποποίηση, μέσα στα προγράμματα αυτά, του ορισμού των ΜΜΕ μπορεί να γίνει μόνον αν υιοθετηθεί ο ορισμός που περιέχεται στην παρούσα σύσταση σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 9

Αναθεώρηση

Με βάση τον απολογισμό που θα πραγματοποιηθεί πριν από τις 31 Μαρτίου 2006 σχετικά με την εφαρμογή του ορισμού που περιέχεται στην παρούσα σύσταση και λαμβανομένων υπόψη ενδεχόμενων τροποποιήσεων του άρθρου 1 της έβδομης οδηγίας 83/349/ΕΟΚ περί του ορισμού των συνδεδεμένων επιχειρήσεων κατά την έννοια της εν λόγω οδηγίας, η Επιτροπή προσαρμόζει στο αναγκαίο μέτρο τον ορισμό που περιέχεται στην παρούσα σύσταση, κυρίως δε τα όρια για τον κύκλο εργασιών και το σύνολο του ισολογισμού, ώστε να συνεκτιμηθούν η υπάρχουσα πείρα και οι μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες στην Κοινότητα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

(Α) ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ

Σε περίπτωση που η συνολική δημόσια στήριξη **υπερβαίνει τις €50.000** ο δικαιούχος **υποχρεούται** όπως τοποθετήσει σε εμφανές σημείο των εγκαταστάσεων του ανθεκτική πινακίδα διαστάσεων **τουλάχιστον 100 εκ X 80 εκ**, σύμφωνα με το πρότυπο και το παράδειγμα που ακολουθεί στο παρόν Παράρτημα.

Η πινακίδα θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το έργο, όπου θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση και παρουσιάζεται το έμβλημα της Ένωσης και θα πρέπει να τοποθετείται σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό (όπως η είσοδος σε κτίριο).

- Το έμβλημα της Ένωσης είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη διεύθυνση:
https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols/european-flag_el
- Ο Θυρεός της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι διαθέσιμος στην ακόλουθη διεύθυνση:
https://www.presidency.gov.cy/cypresidency/cypresidency.nsf/presidencf_el/presidencf_el?OpenDocument
- Το έμβλημα του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη διεύθυνση:
[http://www.cap.gov.cy/moa/cap/cap.nsf/All/7D8078D85BB0E609C225899D00211A45/\\$file/CE%9A%CE%91%CE%A0%20LOGO%20_UPDATED_09.03.2023.pdf?OpenElement](http://www.cap.gov.cy/moa/cap/cap.nsf/All/7D8078D85BB0E609C225899D00211A45/$file/CE%9A%CE%91%CE%A0%20LOGO%20_UPDATED_09.03.2023.pdf?OpenElement)

Σημ: Η γραμματοσειρά που χρησιμοποιείται σε συνδυασμό με τα εμβλήματα μπορεί να είναι κάποια από τις ακόλουθες: Arial, Auto, Calibri, Caramond, Trebuchet, Verdana ή Ubuntu. Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται υπογραμμισμένη γραφή ή ειδικά εφέ γραμματοσειράς.

ΠΡΟΤΥΠΟ ΠΙΝΑΚΙΔΑΣ

Μήκος
(Τουλάχιστον 1.00 Μ)

**Στρατηγικό Σχέδιο
Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027**

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΠΣΑ 2

**ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΕ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ
- ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΟΙΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ**

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο
Εγγυήσεων

Κυπριακή Δημοκρατία
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και
Περιβάλλοντος
Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Τίτλος επενδυτικού σχεδίου .....»

Ύψος
(Τουλάχιστον
0.8Μ)

B. ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΟΣ ΤΟΠΟΣ

Σε περίπτωση που ο δικαιούχος διαθέτει επίσημο διαδικτυακό τόπο που διατηρεί για επαγγελματική χρήση ή επίσημη ιστοσελίδα στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης, θα πρέπει να παρέχει σύντομη περιγραφή με πληροφορίες σχετικά με την χρηματοδοτούμενη πράξη, όπου θα περιλαμβάνει τους στόχους και τα αποτελέσματα της και θα επισημαίνεται η χρηματοδοτική συνδρομή από την Ένωση. Πιο κάτω παρουσιάζεται δείγμα του κειμένου που μπορεί να τοποθετηθεί σε οποιαδήποτε μορφή και σημείο του διαδικτυακού τόπου.

Στρατηγικό Σχέδιο Κοινής Αγροτικής Πολιτικής 2023-2027

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΕΠΣΑ 2

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΣΕ ΥΛΙΚΑ ΚΑΙ ΑΥΛΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΣΕ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΟΙΝΟΠΟΙΙΑΣ
- ΣΕ ΔΟΜΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΟΙΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΑΣ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο
Εγγυήσεων

Κυπριακή Δημοκρατία
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και
Περιβάλλοντος
Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών
Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«**Τίτλος επενδυτικού σχεδίου .....**»

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV – ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΕΝΤΥΠΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΜΒΑΤΟΤΗΤΑΣ
ΜΕ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΝΩΣΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ**

Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος
Τμήμα Περιβάλλοντος
1498 Λευκωσία

Αποστολή στο email director@environment.moa.gov.cy, ή με ταχυδρομείο στην πιο πάνω διεύθυνση.

Με την παρούσα επιστολή σας υποβάλλω στοιχεία για την έκδοση Πιστοποιητικού Συμβατότητας με την εθνική νομοθεσία για το περιβάλλον για το έργο / εργοστάσιο / μονάδα / εγκατάσταση / εταιρεία

το/ η οποία βρίσκεται στην διεύθυνση (εάν εφαρμόζεται)

Το έργο / δραστηριότητα / εγκατάσταση εντάσσεται στο Σχέδιο / Πρόγραμμα / Σχέδιο Χορηγιών

του Υπουργείου

για την Προγραμματική περίοδο

Παρακαλώ όπως συμπληρωθεί κατάλληλα και υποβάλετε μαζί με το έντυπο και τα απαραίτητα σχετικά στοιχεία / πιστοποιητικά:

1. Το Έργο / Σχέδιο Χορηγιών εμπίπτει στον περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Σχέδια και / ή Προγράμματα Νόμου Ν.102(Ι)/2005.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

2. Η εγκατάσταση / εργοστάσιο / μονάδα εμπίπτει στον Περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον Νόμο 2018 έως 2021.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

3. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Βιομηχανικών Εκπομπών, σύμφωνα με τον περί Βιομηχανικών Εκπομπών Νόμο του 2013 έως 2021.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

4. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 έως 2013.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

5. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικού Καταχώρησης, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

6. Απαιτείται υποβολή αίτησης για χορήγηση Άδειας Εκπομπής Αερίων Αποβλήτων (ΑΕΑΑ), με βάση τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης της Ατμόσφαιρας Νόμους του 2002 έως 2021.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

7. Απαιτείται Πιστοποιητικό Καταλληλότητας Προσώπου, σύμφωνα με τον Κανονισμό 2067/2015/ΕΚ σχετικά με Σταθερό Εξοπλισμό Ψύξης, Κλιματισμό, Αντλίες Θερμότητας και Μονάδες Ψύξης σε Φορητά και Ρυμουλκούμενα Ψυγεία.

ΝΑΙ

ΟΧΙ

8. Τύπος δραστηριότητας του έργου και συνοπτική περιγραφή της παραγωγικής διαδικασίας

9. Επιλέξιμες δαπάνες του έργου / της αιτούμενης χορηγίας

Το Πιστοποιητικό Συμβατότητας είναι απαραίτητο για σκοπούς χρηματοδότησης / επιχορήγησης στα πλαίσια του προαναφερόμενου Σχεδίου / Προγράμματος / Σχεδίου Χορηγιών.

Δηλώνω υπεύθυνα ότι τα πιο πάνω στοιχεία είναι αληθή.

(Υπογραφή Ενδιάμεσου
Φορέα / Δικαιούχου)

Άτομο Επικοινωνίας:

Τηλέφωνο Επικοινωνίας:

Διεύθυνση
αλληλογραφίας:

Ηλεκτρονική Διεύθυνση:

Ημερομηνία: